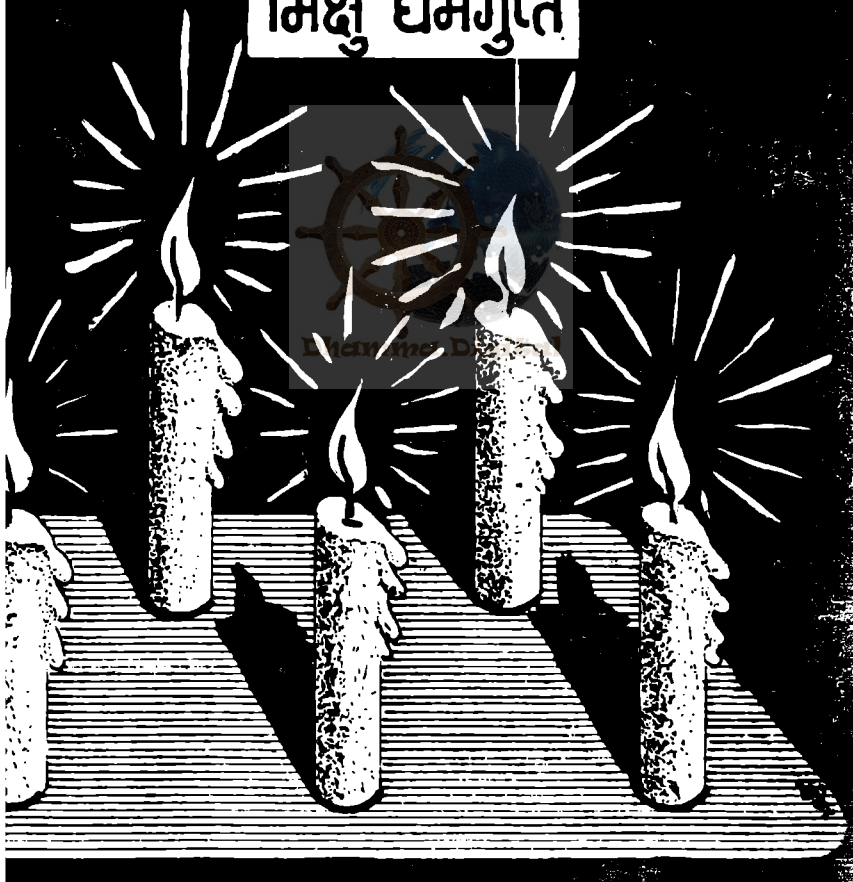

मिम्ह बाधिसत्त्वपिं

The ten future Buddhas

मिक्षु धर्मगुप्त

डिम्ह बोधिसत्त्वपिं (डिम्ह अनागत बुद्धपिं)

दसबोधिसत्त्वुपतिकथा

अनुवादक
भिक्षु धर्मगुप्त

प्रकाशक :

श्रीशाक्यसिंह बिहार

थैना, यल ।

बु. स. २५३२

ने. स. ११०८

बि. स. २०४५

ई. स. १९८८

प्रथमावृत्ति १०००

Dhamma.Digital

मूल्य : ८१-

मुद्रक :- सुभाष प्रिन्टिङ्ग प्रेस, ललितपुर

फोन नं. ५-२११९१

**The Birth Stories of the Ten Bodhisattas in
Nepal Bhasa: Translated from Pali By Bhikkhu
Dharmgupta, 1988,**

समर्पण

पूज्यपाद प्रव्रज्याचार्य

अरियधम्मरविखतनेपालबुद्धसासनवंसालङ्कारसिरि

संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया

चरण कमलस

सुस्वास्थ्य तथा दीर्घायुया

कामना यासे

सादरपूर्वक देछाया ।

— भिक्षु धर्मगुप्त

जिगु धापू

पालि साहित्यय् त्रिपिटक तथा अर्थकथाया अतिरिक्त दसबोधिसत्तुप्पत्तिकथाया नं थःगु स्थान दु । दसबोधिसत्तुप्पत्तिकथाया फिह्र बोधिसत्त्वपिनिगु उत्पत्ति खं खः । थुकी अनागतया फिह्र बुद्धपिनिगु पारमिता धर्मया खं कया च्वया तःगु दु । संयोगवश छन्हु पश्चिमया दार्शनिकपिनिगु विषयय् छुं रिपोर्ट च्वय् माःगुलि महाचुलालङ्गकरण बौद्ध विश्व विद्यालयय् सफू माला यंकागु क्रमय् थ्व पालि सफू छगू जिगु ह्लातय् लात । नापं एच. सद्धातिस्सया वृहत् भूमिका सहित अंग्रेजी अनुवाद नं दुगु जुयाच्वन । पुलां पुलांगु त्वहं किपाः नं दुगुलि उमंग व उत्साह तथा च्वनिसें क्वथ्यं क व्वना । थ्व चिकिचाधंगु सफू जूसां अति महत्वपूर्ण जूगु खना तुरन्त हे नेपाल भाषाय् अनुवाद याना । मूल सफूया भाय् पुलां जूगुलि प्रस्तुत सफूती नं पुलांगु हे भाषा शैली पाठकपिस खनी ।

अनेक देशया गुफा, विहार, मन्दिर तथा संग्रहालय आदि थासय् थुपि फिह्र बोधिसत्त्वपिनिगु मूर्ति, शिलालेख तथा त्वहं किपा दु, साथे फिह्र बोधिसत्त्वपिनिगु बारे च्वया तःगु थुगु सफूया च्वमि सु घयागु खँय् धाःसा गनं नं उल्लेख मदु । तसर्थ थ्व सफूया रचना गुबले, गन जुल धयागु थौं तक नं अज्ञात हे तिति ।

[क]

प्रस्तुत सफुती आधुनिक पाठकपिनि निम्ति चुनौतिपूर्ण खंत दु,
गुकी विश्वास याय्त तत्कालीन समाजया ज्ञान अनिवार्यं जू वइ ।
तसर्थ पाठकवर्गपिके श्व हे इनाप दु, प्राचीन बौद्ध समाजया अध्ययन
याय्गु थौया समयया माग खः ।

श्व सफू केन, विशाखा, हिरोसि, हिरोकोपिनिगु प्रेरणा
हिराकाजी उपासकया पाखें ५००।- दां तथा मचाः मगागु पवित्र
बहादुर उपासकया पाखें यथा श्रद्धां पिहाँ वया च्वंगु खः । श्व सफू
प्रकाशनार्थं अप्वःसिगु ग्वाहालि दुथ्याना च्वंगु दु । पूज्य सुदर्शन भन्ते
नं च्वनिसें क्वथ्यंक व्वना माःगु कथं प्रेरणा बिया बिज्यात ।
श्रामणेर मंगलं पाण्डुलिपि तयार याना बिल । श्व सफू सरल कथं
थुइकेत वृहत् भूमिका च्वया बिज्याहा दुण्ड बहादुर उपासक खः ।
तसर्थ वसपोलिपित दुनुगलनिसें कृतज्ञता, धन्यवाद तथा मंगलमय
कामना याना च्वना । सफू याकनं छापय् याना ब्यूगुलि सुभाष
प्रिन्टिङ्ग प्रेसयात नं धन्यवाद दु ।

श्व सफू ह्यासं पिकाय् माःगुलि याना भाषा व प्रुफ सम्बन्धी
छुं द्रंगु दुसा व्वमिपिसं थाय् स्वया शुद्ध याना व्वनी धयागु मती
तया ।

श्री शाक्यसिंह विहार
थेना, यल ।

- भिक्षु धर्मगुप्त

ने. सं. १९०८ ज्याः पुह्ली

[ख]

भूमिका

प्रस्तुत 'फिह्र बोधिसत्त्वपि' धयागु सफू 'दश बोधिसत्वोत्पत्ति कथा' पार्लि नेपाल भाषाय् युवा विद्वान् भिक्षु धर्मगुप्त 'बुद्ध शास्त्र पण्डित' पाखें अनुदित जूगु खः । अनागत कालय् जुया बिज्याइपि फिह्र बुद्धपिनिगु बारे छु खें प्रकाश याय्गु प्रस्तुत सफूया उद्देश्य खने दु ।

थ्व सफू ब्वने न्ह्यो विज्ञ पाठकपित्त बोधिसत्वया सम्बन्धय् छुं खं थन उल्लेख याय् माःगु आवश्यकता खना ताकि थ्व सफू ब्वना यंकेबले उत्पन्न जुइ फूगु भ्रम निवारण जुइमा । परन्तु बोधिसत्व विषयय् च्वये धयागु अपु मजू थुगु विषयय् महासमुद्रया अथाह गम्भीरया स्वया नं अति गम्भीरगु खः; थुजागु विषयय् गुलि गुलि च्वयेगु कुत यात उलि उलि हे अपूर्ण थें जुइगु स्वाभाविक हे खः ।

बोधिसत्वया अर्थ :- बोधिसत्व निगू शब्द मिले जुया बने जूगु खः - बोधि व सत्व । बोधिया अर्थ खः - सम्यक् ज्ञान, लोकोत्तर प्रज्ञा, सर्वज्ञता, सम्यक् सम्बोधि आदि खः । सत्वया अर्थ खः - प्राणी । अतः बोधिसत्वया अर्थ खः - बोधिया निरति संकल्पित प्राणी गुहासिया अन्तिम लक्ष्य सम्यक् सम्बुद्ध जुइगु खः ।

[ग]

तथागतया पाखें भविष्यवाणी प्राप्त :- बोधिसत्व जुइगु इच्छा न्हाहसिनं यानाः थें न्हाम्हं बोधिसत्व जुइ फइ मखु । बोधिसत्व जुइगु कामना याइहं शुरू हे थःगु सर्वस्व त्याग याना कर्म व कर्म फलयागु विश्वास याना छें त्वता प्रब्रजित जुया वः थें बुद्ध उत्पत्ति जुया च्वंगु इलय् हे जक तथागतया सन्मुख्य वना बुद्ध जुइगु प्रार्थना याःह्य जुइमाः । थुकथं प्रार्थना याइह्य व्यक्ति व हे जन्मय् अर्हत् जुइ फूगु समर्थ दुह्य जुइमाः नापं दृढ संकल्प दुथें बोधिचित्त उत्पत्तिया निति अभिनीहार पूरा याय् फूह जुइमाः । थुजाह्य व्यक्तियात जक तथागत पाखें भविष्यवाणी प्राप्त जुइ । तथागतया वाणी गुबलें निष्फल वा अमोघ जुइ मखु ।

अभिनीहार :- बोधिसत्वया संकल्प साधारण संकल्प थें जुइ मखु । वसपोलपिसं याना विज्याइगु दृढ छन्द अर्थात् इच्छाया प्राबल्य जुइमाः । मालावन धाःसा - 'जलमय सम्पूर्ण चक्रवालायात थःगु बाहुबलं लाल कया पार याये फूह जुइमाः । अथवा ह्याउँक ह्याना ह्याना च्याना च्वंगु मि आवृत्त पृथ्वीमण्डलायात थःगु ह्याः तुतिया बलं न्ह्यांवेनेगु प्रबल छन्द दुथें अदम्य उत्साह, अनवरत यत्न एवं सम्यक् पर्येषणां युक्त सर्वज्ञ ज्ञानया निति कुतः याःह्य जुइमाः आदि । ध्वयात हे अभिनीहार धाइ ।

बोधिसत्व जुइत माःगु आधारभूत तत्त्वत :- बोधिसत्व जुइत च्यागू अङ्ग पूवनेमाः । छु छु च्यागू ? मनुष्यभाव, लिंग सम्पत्ति, हेतु, शास्तायागु दर्शन, प्रब्रज्या, गुण, सम्पत्ति, अधिकार व छन्दता ।

[घ]

(१) मनुष्य योनी जन्म जुइमाः, देव ब्रह्मादि जुया मखु । (२) लिङ्ग सम्पत्ति - मिसा वा नपुंसक वा पण्डक मजूसे मिजं हे जुइमा । (३) हेतु- उगु हे जन्मय् अर्हत् जुइगु तक पुण्य दुहा बुद्ध अंकुर, बुद्ध बीज जुइ फुहा जुइमाः । (४) शास्तायागु दर्शन प्राप्त याना वसपोलया पाखें अनागतय् बुद्ध जुइगु भविष्यवाणी प्राप्त जुइमाः । (५) प्रव्रज्या - गृही जीवन बोधिसत्त्वया प्रार्थना यायेया निरति बाधापूर्ण रजपूर्ण खंका गृहत्याग भाना प्रव्रजित जुया हे प्रार्थना यायेमाः, गृहस्थ जुया मखु । (६) गुण सम्पत्ति धयागु निगू गुणयात कया तःगु दु - (१) पञ्च अभिज्ञा व (२) अष्ट समापत्ति । ध्व निगू गुणं युक्तहा पुरुष हे जक बुद्धत्व प्रार्थना याना थें सिद्ध याये फइ । (७) अधिकार धयागु आधिपत्य, शक्ति वा बलया चोतक खः । सम्बोधित्वया निरति माला वन घाःसा उक्त गुण दुम्ह थःगु सर्वस्व त्याग याइगु जक मखु थःगु प्राण तक नं त्याग याये फूम्ह जुइमाः । (८) छन्दता - बुद्ध जुइगु महत् इच्छा, प्रबल इच्छा, महान उत्साह, अनवरत यत्न, पर्येषणा आदि याइम्ह जुइमाः अन्यथा जुइ मखु । थुजागु न गू गुण दुम्ह हे जक बोधिसत्त्वया निरति योग्यम्ह उम्मेदवार जुइ ।

बुद्धभूमि व अध्याशय :- बोधिसत्त्व जुइम्हसिनं प्यंगू बुद्धभूमि व खुगू अध्याशययात बुद्धत्वया निरति थःत पाःसां निसें थःके अजागु गुण धर्म दयेका पूर्वके माःगु जुया च्वन । उत्साह, उम्मगग. अवत्थान व हितचरिया' धयागू प्यंगू बुद्धभूमि दु । थुकियात छसिकथं वीर्यं, प्रज्ञा, अधिष्ठान व मैत्री भावना नं घाइगु जुया च्वन । थथे हे

नेकब्रह्मञ्जामय, पवित्रेकञ्जामय, अलोभञ्जामय, अदोसञ्जामय, अमोहञ्जामय तथा निम्मरणञ्जामय धयागु खुगू अध्याशय दु । अञ्जामयया अर्थ खः बिचार । थ्व खुगू अध्यासय (बिचार) ह्यांहा बोधिसत्त्वपिके दया च्वनी । गथे सिमा क्वातुक बल्लाक थातं च्वनेत हाः उपकारक जुइगु खः अथे हे बोधिसत्त्वपि बोधिचर्या स्थीर यायेत थुपि बिचार त.सकं उपकारक जु ।

बोधिज्ञानया न्होने मेगु छुं न अत्याज्य मजू :- बोधि ज्ञान प्राप्तिता निरति धन सम्पत्ति, राज्य सम्पत्ति, काय कला व थः तक नं तःधंगु खँ मखुगु खंका काइ । (१) कला, (२) काय, (३) राज्य, (४) अङ्ग व (५) जीवन परित्याग नं याना बिज्याइ । थ्व न्यागु विषय त्यागयात 'पञ्च महात्याग' धाइ । बोधिसत्त्वपिके दइगु अत्याख गुण धर्म मध्ये उल्लेख यायेवहःगु खः - प्यंगू सम्पत्ति-(१) इन्द्रिय सम्पत्ति, (२) प्रतिपत्ति सम्पत्ति, (३) कौसल्य सम्पत्ति व (४) अध्यासय सम्पत्ति । थुपि सम्पत्ति छुचला, प्रयोग याना, त्याग याना, सदुपयोग याना, माःमाःबले माःमाःकथं उपयोग याना सर्वज्ञत्वया निरति पारमी धर्म पूरा याइ । बोधिसत्त्वं यायेमाःगु अनेक चर्या मध्ये (१) लोकतथचरिया, (२) जाततथचरिया व (३) बुद्धतथ चरिया पूर्वक बिज्याइ ।

वसपारमिता :- बोधिसत्त्वं बुद्धत्वया निरति संकल्प यासानिसें पारमिता धर्मयात पूर्वकेमाः । परयात अनुकम्पा तयेगु, दया तयेगु, पारमिताया लक्षण खः । परोपकार यायेगु हे पारमिताया रस खः ।

[च]

थुकथं बुद्धकारक धर्मयात पारमि वा पारमिता धका धाइ । गुलिसिनं थथे नं धाः पार जुया वनेगु अथवा पराकाष्ठा प्राप्त याय्गु हे पारमिताया अर्थ खः आदि ।

पारमिता किगू थथे खः (१) दान, (२) शील, (३) नैःकर्म्य, (४) प्रज्ञा, (५) वीर्य, (६) क्षान्ति, (७) सत्य, (८) अधिष्ठान (९) मैत्री व (१०) उपेक्षा पारमिता ।

पारमिता भेद :- पारमिता नं त्यागया त्याखं स्वथी दु - (१) पारमिता, (२) उपपारमिता, (३) परमत्थ पारमिता । पारमिताय् भौतिक वस्तु अन्न, पान, धन, राज्य तथा अभीतिक सेवा वस्तु करूणा, मैत्री, क्षान्ति, प्रज्ञा आदि त्याग खः । उपपारमिताय् थःगु शरीरया ला, हि, मिखा, छयों आदि अङ्ग त्याग खः तथा परमत्थ पारमिताय् थःगु जीवन त्याग । थुकथं दस पारमिता, दस उपपारमिता व दस परमत्थ पारमिता याना जम्ममा स्वीगू पारमिता धर्म दुगु जुया च्वन ।

तुषितपुर :- बोधिसत्त्वं थुपि पारमिता बांलाक पूर्वक अन्तिम बोधिसत्त्व जन्म जुइ न्हो तुषित देवलोकय् देवपुत्रया रूपय् जन्म कया बिज्याइ । लोकपाल देवतां वसपोल बुद्ध जू बिज्याइन धयागु सूचं समस्त लोकय् घोषणा याइ । फलतः दस सहस्र चक्रवालयापि देवतापि छह्य छह्य वया तुषित देवलोकय् बोधिसत्त्वया न्होने वया मनुष्यया रूपय् जन्म जुया बुद्ध जुइत याचना यावइ - 'मारिस !

[छ]

लीक्या उद्धार याना व सर्वज्ञताया कामना याना पारमिता धर्म
पूर्वका बिज्याय् धुंकल । आ. बुद्ध जुइत समय जुल' आदि ।

पञ्च महाविलोकन :- बोधिमत्त्वं थुपि देवतापिनिगु थुजागु
याचना न्यना (१) काल, (२) द्वीप, (३) देश, (४) कुल व
(५) माता तथा आयु धयागु न्यागू खंय् बिचा याना बिज्याइ ।
थुकियात हे 'पञ्चमहाविलोकन' धाइ । पञ्चमहाविलोकन याये धुंका
देवतापि लिसें तुं नन्दन वनय् बिज्याइ तथा अन हे च्वना मनुष्य
लोकय् उत्पन्न जुइगु घोषणा याना बिज्याइ । देवलोकय् थुजाहा
बोधिमत्त्वयात 'नाथ' धाइगु जुया च्वन ।

प्रतिसन्धि ग्रहण व जन्म :- नन्दन वनय् थुलि घोषणा याये
धुंका बोधिसत्त्व तुषित देवलोकं च्युत जुया मांयागु गर्भय् प्रतिसन्धि
ग्रहण याइ । अन्तिम पटकय् बोधिसत्त्वं मांयागु गर्भय् प्रवेश याइबले
खास याना निम्न मुख्य लक्षण खने दइ - देवलोकं च्युत जुया होश
तया थः मांयागु कोखय् दुहाँ बिज्याइ; फिला तक मांयागु गर्भय्
च्वना बिज्याइ; मामं दना हे बोधिसत्त्वयात प्रसव याइ; बोधिसत्त्व-
यात देवतापिसं फया कया मांहासित थथे धाइ - 'देवी ! प्रणन्न
जुया बिज्याहुँ; छलपोलयात तःधंगु भाग्य दुहा पुत्ररत्न प्राप्त जुल ।'
जन्म जुया बिज्याइबले छधा: ख्वाउँगु छधा: क्वागु लः धा: हाइ;
बोधिसत्त्व जन्म जुइ साथं थथे घोषणा याना बिज्याइ - 'ध्व लोकय्
जि हे अग्र खः; ध्व लोकय् जि हे जेष्ठ खः; ध्व लोकय् जि हे श्रेष्ठ
ख ; ध्व जिगु अन्तिम जन्म खः आः जिगु हानं जन्म जुइ म्वाल ।

[ज]

बोधिपत्वयात जन्म व्यूहा मां छगू सप्ताह दइबले सिना तुषित देव-
लोकय् जन्म जुइ आदि ।

गृहत्याग मयाकेगु कुत :- बोधिसत्वया बीनं सःस्यूपि लक्षण-
णास्त्री ब्राह्मणपि सःता जन्म जूहा मचायात अवलोकन याकी ।
मचायाके दुगु लक्षण स्वस्वं उपि ब्राह्मणपिसं घाइ - छलपोलया पुत्र
त.धंगु भाग्य दुहा खः । छपित तःधंगु लाभ जुल । श्व कुमार
स्वीनिता महापुरुष लक्षणं युक्तहा खः । थुजाहा महापुरुषया निगू जक
गति दइ - थूहा छे च्वंसा चक्रवर्ती जुजु जुइ; यदि छे तोता प्रव्रजित
जुल धा सा लोकयागु आवरण हटे याइहा सम्यक् सम्बुद्ध जुया
बिज्याइ ।' बी नं थः कायात चक्रवर्ती जुजुया रूप्य स्वयेगु इच्छां
निभन्न ऋतुयात लोयक तःतःधंगु प्रासादत दय्का उकी सुखया सक्तां
प्रकारया साधनं युक्त याना भुले याना तयेगु कुत याइ ।

प्यंगु निमित्त :- बोधिसत्व चाहु वनीबले छक छक याना छन्हु
छन्हु वृद्धा, रोगी, सौहा तथा प्रव्रजित खनी । सत्वपि जरा, व्याधि व
व मरण धर्म खंका थुजागु जरा, व्याधि व मरण धर्म मुक्तगु निर्वाण
धर्मया खोजीया निति अन्ततः महाभिनिष्क्रमण याना प्रव्रजित जुया
बिज्याइ ।

बोधिलाम :- अनंलि वसपोल बोधिमण्डाभिरोहण याना अभेद्य
आसनय् मुलवति छयाना वःपि मारसेनायात थःम्हं विजयी याना
रात्रीया प्रथम प्रहरया पूर्वनिवासानुस्मृति, द्वितीय प्रहरय् दिव्य चक्षु
प्राप्त याना तथा तृतीय प्रहरय् समस्त आस्रव क्षय याना प्रतीत्य

समुत्पादया अनुलोम प्रतिलोम कथं बिचार याना सम्यक् सम्त्रोधि
प्राप्त याना निम्न गाथा प्रीति उद्गार व्यक्त याना बिज्याइ -

‘ अनेकजाति संसारं, सन्धाविस्सं अनिब्बिसं ।
गहकारकं गवेसन्तो, दुक्खाजाति पुनप्पुन ॥
गहकारक, दिट्ठोसि, पुन गेहं न काहसि ।
सब्बा ते फासुका भग्गा, गहकूटं विसङ्गतं ॥
विसङ्गारगतं चित्तं, तण्हानं खयमज्झगा । ’

शुकथं बोधिसत्त्वं प्रणिधान याःसां निर्से बुद्ध जुया उपदेज विया
बिज्यागु खँयात छगू हे पालि सूत्रया निदानय् शुकथ व्यक्त याना
तःगु दु :-

‘पणिधानतो पट्टाय तथागतस्सदसपारमियो, दमउपपारमियो,
दसपरमत्थ पारमियो’ति । समत्तिस पारमियो, पञ्चमहापरिच्चागे,
लोकत्थचरियं, जातत्थचरियं, बुद्धत्थचरिय’ति । तिस्सो चरियायो,
पच्छिम भवे, गब्भ वोक्कन्ति, जाति अभिनिक्खमनं, पधान चरियं,
बोधिपलङ्के, मारविजयं, सब्बञ्जुतञ्जाणप्पटिवेधं धम्मचक्कपवतनं,
नवलोकुत्तर धम्मेति ... आदि ।

स्वता प्रकारया बोधिसत्त्वपि :- शुकथं सकल बोधिसत्त्वपि
समान रूपं बोधिसत्त्व पारमिता पूर्वकूमां नं गुलि गुलि खँय् बोधिसत्त्व
- अवधि एक समान मजू । बोधिसत्त्व प्रजाधिक, श्रद्धाधिक व
वीर्याधिकया ल्याखं नं थव अवधि फरक जूगु खः । गथे आःयाह्य

[अ]

गौतम बुद्धया बोधिसत्व जीवन प्रज्ञाधिक विशेषतां जाःगु खः, थुजापि प्रज्ञाधिकपिनि निति प्यंगू असंख्य व छगू लाख कल्पय् सम्बोधि प्राप्त याना बिज्याइगु खः । श्रद्धाधिक बोधिसत्व बुद्धत्व प्राप्त यायेया निति च्यागू असंख्य व छगू लाख कल्प तथा वीर्याधिक बोधिसत्वया निति फिखुगू असंख्य व छगू लाख कल्प दयेका जक सम्बोधि प्राप्त याना बिज्याइ । बोधिसत्वपिनिगु महाभिनिष्क्रमण यायेगु तरीका, वाहन तपश्चर्याया अवधि बोधिवृक्ष सिमायागु खँय् नं छुं भिन्नता दइगु जुया च्वन ।

अनागत वंश व सिद्ध बोधिसत्वपि :- मैत्रेय प्रमुख भविष्य्य बुद्ध जुइपि फिह्य बोधिसत्वपिनिगु बारे उल्लेख दुगु छगू प्रशिद्धगु ग्रन्थ अनागतवंश खः । 'अनागतवंश' व प्रस्तुत थुगु 'फिह्य बोधि-मत्त्वपि' या ऋण्डै व हे छगू विषयवस्तु जुया नं छुं छुं खँय् समानता दुसा आपालं खँय् असमानता दु । निगू सफूस धमं सेनापति सारिपुत्र महास्थविरयागु प्रार्थनाय् भगवान् बुद्धं कना बिज्यागु कथं उल्लेख याना तःगु खने दु ।

अनागतवंशया निदान गाथा व श्व सफूया निगम गाथा व हे गाथा ख. । गथे कि -

‘ मैत्तेय्यो उत्तमो रामो, पसेनदिकोसलोभिभू ।
दीघसोणी च संकच्चो, सुभो तोदेय्यब्राह्मणो ।
नालागिरिपल्लेय्यो, बोधिसत्ता इमे दस ।
अनुक्कमेन सम्बोधि, पापुनिस्सन्ति नागते ॥ ’

[८]

अनागतवंश कथं मगध जुजु अजातशत्रुं तथागतयागु दायद
 प्रार्थना याना थः काय् अजितयात प्रव्रजित याकूगु खः । छन्हु भगवान्
 बुद्ध कपिलवस्तुया निश्रोधारामय् बिज्याना च्चंबले गौतमी महारानी
 भगवान् बुद्धयात कथिन चीवर दान ब्यू वगु खः । भगवान् बुद्धं
 'संघे दिन्नं महत्फल' धका आज्ञा जुया संघयात बिइके बिज्यागु खः ।
 उगु चीवर संघया पाखें थुहा अजित स्थविरं ग्रहण यागु खः । हानं
 भगवान् बुद्धं अजित स्थविरया गुण धर्म यात प्रकाश यायेया निति
 अनेक ऋधि प्रातिहार्यं नं कयंका बिज्यागु खः । नापं अजित स्थविर
 थुगु हे भद्र कल्पय् आर्यं मैत्रेय जुया न्याहाहा सम्यक्सम्बुद्ध जुया
 बिज्याइ धका भविष्यवाणी याना बिज्यागु खः ।

मैत्रेय बुद्ध जुइ न्ह्यो वसपोल गौतम बुद्धया बुद्धशासन क्रमा-
 नुसार लोप जुया ध्व संसारय् अनेक कथं घटनाक्रम जुइतिनि
 फलस्वरूप मनुष्यपिनिगु आयु घटे जुया निम्नस्तर अर्थात् १० वर्षं
 तक जुइतिनि हानं क्रमशः वृद्धि जुया ८० हजार वर्षं तक दीर्घायु
 जुइ धयागु खं अनागतवंश्य दु ।

मैत्रेय बोधिसत्व ब्राह्मण कुलय् जन्म जुइ; बौ सुब्रह्मा व मां
 ब्रह्मावती जुइ । गृहस्थीबले अजित नां जुइ । मैत्रेय धयागु वसपोलया
 गोत्रया नां खः । गृहस्थीबले चन्द्रमुखी धयाहा जहान व ब्रह्मवर्द्धन
 धयाहा काय् छह्हा दइ । चाहु वनीबले प्यंगू निमित्त खना गृहस्थी
 जीवन प्रति विरक्त जुया कोथाय् न्ह्येहु तक दुष्कर चरिया याना
 आपालं मनूत ब्वना महाभिनिष्क्रमण याना नाग धयागु वृक्ष बोधि

मण्डपय् वज्रासनय् च्वना सम्यक् सम्बुद्ध जुया बिज्याइ । ऋषिपतन
उद्यानय् धर्मचक्र पर्वतन याना बिज्याइ । अशोक व ब्रह्मदेव धर्यापि
निह्म अग्रश्रावक जुइ; पद्मा व सुमना धर्यापि निह्म अग्र श्राविका जुइ,
सिंह धर्याह्य उपस्थाक जुइ। मैत्रेय बुद्ध महापरिनिर्वाणं लिपा १ लाख
८० हजार वर्ष तक वसपोलया (बुद्ध) शासन दइ आदि । थुकथं
अनागत वंशय् गुलि मैत्रेय बुद्धयागु विस्तृत विवरण दुगु खः उलि
बाकी मेपि गुह्य बोधिसत्वपिनिगु मद्दु; द हे दसां अति संक्षिप्त कथ
जक उल्लेख दु । थ्व सफूति फिह्यासियागु बारे आपालं खँ दु गुगु
अनागतवंशय् मद्दु । अथे जूसां थ्व सफूति फिह्य बोधिसत्वपित छगु
जक कुनामं स्वयेगु कुत घाःसा मजूगु मखु । थुगु सफूति खास याना
छता खंय् जक पाठकवर्गियागु ध्यान आकर्षण यायेत स्वया च्वंगु खने
दु । फिह्य बोधिसत्वपि सकसियां पारमिता गुण धर्म मध्ये छगु
पारमिता विशेष रूपं पूर्ण याना अत्यन्त रूपं प्रख्यात जूगु खंय् हे
विशेष जोड बिया तगु दु । थन पारमिताय् नं सर्वज्ञ ज्ञानया निति
थःगु जीवन हे त्यागं जाःगु परमत्थ पारमितायात कया उल्लेख
याना तगु खः । थुगु परम् उत्कृष्टगु पारमिता पूर्ण याना बुद्ध जुइगु
इलय् विशेष नक्सां विशेषता दइगु जक मखु बुद्ध उत्पत्तिया कारणं
सारा जनया निति तक नं व्यापार व कृषिथे जागु उद्योग याये म्वाक
अपुक जीविका याये दइगु खँ क्यना तगु दु ।

थुकथं छह्य बोधिसत्वया कारणं थुलि तक बहुजनया हित सुख
जू घयागु क्यनेगु थ्व सफूया मुख्य ध्येय खने दु । उकि हे थन गनं
प्रत्येक बुद्ध पाखें गनं तथागतया श्रावक भिक्षु पाखें भविष्यवाणी

याका तगु दुगु खः । जवकि थुपिं किम्हं बोधिसत्त्वपिं तथागतपिनि पाखें भवप्यवाणी प्राप्त जुइ धुकूपिं खः । मैत्रेय बुद्ध जुया बिज्यायेत किंखुगु असंख्य व छगु लाख कल्प मा., थुकिं सी दु मैत्रेय बोधिसत्त्व गौतम बुद्ध जुया बिज्याह्य बोधिसत्त्व स्वया नं गुलिखे ह्यापायाह्य खः । उकिं थुपिं किम्हं बोधिसत्त्वपिसं नापलापिं बुद्धपिं प्रचलित बुद्धवंशय् दुपिं जक मखु मरुपिं बुद्धपिनिगु नां नं ध्व सफूति खने दु । थन बुद्धपिं, प्रत्येक बुद्धपिं अथवा श्रावकपिं न्ह्याह्य जूमां स्वीगु पारमिता मध्ये छगु पारमिताया विपाक फल व गुण धर्म जनताया बिचय् प्रकाश यायेया निति थन कुत याना तगु स्तूत्य जू ।

नेपालय् मैत्रेय बुद्ध :- महायानी संस्कृत बौद्ध साहित्यय् मैत्रेय बोधिसत्त्वयात अतिकं उच्च आदर गौरव तथा पूजा सत्कार यायेगु कथं सम्मानपूर्वक स्थान बिया तःगु दु । उकिं मैत्रेय बोधिसत्त्वया नां गुगुं कथं नं तोमफिइकेगु होडबाजी संस्कृत बौद्ध साहित्यय् खने दु । दिव्यावदान ग्रन्थ मालाय् मैत्रेय बोधिसत्त्वया विस्तर विवरण दु । थुम्हा बोधिसत्त्व प्रति नेपालय् तःसकं हे आदर गौरव, सत्कार तथा पूजा याः । विद्वान भाजु श्री हेमराज शाक्यजुया धापूकथं जुजु अंशुवर्मायागु इलय् निर्माण जूगु यलया छग लिलच्छवि चैत्यय् मैत्रेय बोधिसत्त्वया नां उल्लेख दु । हानं जुजु अंशुवर्मा थः म्हाय् भृकुटियात ववसः ब्यूगु विभिन्न बौद्ध देवतापिनिगु मूर्ति मध्ये छगु मैत्रेय बोधि-सत्त्वयागु नं दु : अथे हे यलय् आपालं थासय् मैत्रेय बोधिसत्त्वया मूर्ति स्थापना याना पूजा याना तःगु नं दु ।

अन्त्यय् थाइलाण्डय् अध्ययन याना च्वच्चं भिक्षु धर्मगुप्तं पालि
भाषाय् च्वयातःगु दुर्लभगु सफू स्वया पालि भाषाय् गथे दु अथे हे
नेपाल भाषां शब्दस अनुवाद गाना बिज्यागु थ्व सफू खः । बोधिसत्व
प्रति श्रद्धा दुर्पि की सकलें नेपामिपित अनागतय् बुद्ध जुया बिज्याइपि
फिहा बोधिसत्वपिनिगु बारे आपालं खं सिइकेगु अवसर कीत भिक्षु
धर्मगुप्तया पाखें प्राप्त जुल । थ्व सफूया निरिति नेपालय् छु समय
बिज्याना प्रकाशित याता बिज्यात । थुकिया निरिति की सकलें
वसपोल प्रति कृतज्ञ जुइमाः । हानं थ्व भतिचा जक गौरव व
लय्ताया खं मखु ।

अनुवादकं तप्यंक पालि नेपाल भाषाय् अनुवाद याना बिज्यागु
थ्व सफूति मौलिक विशेषता फति फतले गथे खः अथे तया नं भाषाय्
सरल, सुगम व सुवोध जुइक याना बिज्यागु दु । थथे हे भविष्यय्
वृहत् पालि वांगमययागु महत्वपूर्ण ग्रन्थतयेगु अनुवाद याना यंके
फयेमा धका मङ्गलमय कामना याना च्वना । अस्तु

दुण्ड बहादुर बज्राचार्य

यल, गाबहाल ।

वि. सं. २०४५ आषाढ २० गते ।

[ण]

वसपोल भगवान् अहंत् सम्यक्सम्बुद्धयात् नमस्कार

फिम्ह बोधिसत्त्वपिं

थथे जि न्यनागु दु - छगू समय भगवान बुद्ध श्रावस्तीया आधार कया बिशाखां दय्का ब्यूगु पूर्वाराम मृगार-मातृ प्राशादय् टिज्याना चवंवले सारिपुत्र स्थविरं अजित स्थविरया बिषयय् न्यंगु खँया लिसलय् (भगवान बुद्धं) अनागतय् फिम्ह बोधिसत्त्वपिं उत्पन्न जुइतिनि धका प्रारम्भ खँ कना बिज्यात । छन्हुया दिने आयुष्मान सारिपुत्र गन भगवान बुद्ध बिज्याना चवंगु खः अन वना वन्दना याना छखेलिक फेतुत । छखेलिक फेतुह्वा आयुष्मान सारिपुत्रं भगवान बुद्धयात् थथे बिन्तियात- “भन्ते ! अजित स्थविर लिपा थ्वहे भद्र-कल्पय् मैत्रेय नांहा बुद्ध जुइ धका भविष्यवाणी याना बिज्यात । भन्ते ! छु लिपा लिपाया कल्पय् मेपिं अरहन्त सम्यक्सम्बुद्धपिं आपालं उत्पन्न मजुइला ?” थथे धका देव तथा मनुष्यपिनिगु अध्यासय् कया भगवान बुद्धयाके न्यन ।

थथे न्येसेंलि शास्तां - “सारिपुत्र ! छु फुक सत्पुरुषपिं लोकय् उत्पन्न जुया परम्परागत पारमिता पूर्णयाना बुद्धभावय् थ्यंका आयुया अन्तय् बुद्धक्रिया सिधय्का परिनिर्वाण जुया बिज्यापिं अपरिमाण दु

मखुला ? थथे हे लिपा नं धीर-जनपि क्यातुगु उत्साह-दुर्नि मत्त्वपि परम्परागत पारमिता पूर्णयाना कामभवय् तथा ब्रह्मलोकय् (मुख) सम्पत्ति अनुभोग याना लिपा बुद्धभात्रय् थ्यंका बुद्धक्रिया सिधयका परिनिर्वाण जुया बिज्यापि अनन्त अपरिमाण दु । सारिपुत्र ! अना-गतय् बुद्धपिनिगु गणनाया परिमाण मदु । अथे नं सारिपुत्र ! फिह्य अरहन्त सम्यक् सम्बुद्धपि क्रमानुसारं उत्पन्न जुइतिनि । थथे धका धया बिज्याना बुद्ध मौन जुया बिज्यात । अले आयुष्मान सारिपुत्र आश्रनं दना गन भगवान बुद्ध च्वना बिज्याना च्वंगु खः उखे पाखे नमस्कार याना "साधु भन्ते ! फिह्य बोधिसत्त्वपिनिगु बिषय कया प्यंगू परिषदया बिचे धर्मदेशाना याना बिज्याहुं" धका भगवान बुद्धयाके प्रार्थना यात ।

अले भगवान बुद्ध मैत्रेय बुद्धया पारमिताया बिषयय् कना बिज्यात ।

सारिपुत्र ! मैत्रेय भगवान् अहंत् सम्यक् सम्बुद्ध चय्निद्वः दं आयु दुह्य जुइ । (ह्य) हाकः चय् च्याकु, व्याकथं नीन्याकु अथे हे ब्यथां नं । सुप्रतिस्थित पाली तःलंनिसें पुलि तक्क नीनिकु, पुलिनिसें तेषुचा तक्क नीनिकु, तेषुचां निसें ब्वहक्वे तक्क नीनिकु, ब्वहक्वे निसें चमुप्वाः तक नीनिकु व निपा ह्लानं पीकु पीकु हाकःगु जुइ । निगूः ब्वहया अन्तर नीन्याकु (Collarbone) ब्वहक्वे निकू नं न्याकु न्याकु, निखे (ह्लाती) च्वगु पतिचात प्यकु प्यकु, निखे ह्लाया ह्लापाः न्याकु न्याकु, गःपःचा न्याकु, म्हुतुसि निगू नं न्याकु न्याकु, म्ये फिक्कु, ह्लाय् न्हेकु, मिखाफुसि निगू नं न्हेकु न्हेकु, मिखाया मण्डल

निगूया न्याकु न्याकु, निष्वाः मिखाफुसिया अन्तर न्याकु न्याकु,
निपा ह्याय्पंया हाकः न्हेकु न्हेकु, ह्याय्पंया मण्डल नीन्याकु हाकः जुइ ।
वसपोल स्वीनिगू महापुरूष लक्षण व चय्गू व्यञ्जनं युक्तह्य जुइ ।

वसपोलया शरीरं सुवर्णं प्रभा तथा छवर्णं रश्मि पहिं वया
चवनी । चन्द्र-सूर्यया किरणयात हे तोपुया ङिगू चक्रवाले नित्यरूपं
जाज्वल्यमान जुया चवनी । चा-ह्लि हे सीके फइमखु । निरन्तर रूपं
बुद्धालोक थिना चवनी । मनूतय्सं ङंगःतय्गु सःपलेस्वां व स्वांमाया
हःया आधारं द्यो निभाः बित, सन्ध्या ई जुल धका सीका काइ ।
सुथे ज्या याय्त नं ङंगःया सः, पलेस्वां व स्वांमाया हःया आधारं
सुद्यो लुन , सुथे जुल धका सीका काइ । वसपोलं पृथ्वी पलातया
बिज्याइबले बाह्य पुष्पदल स्वीकु, भित्री पुष्पदल नीन्याकु, केशरी
फिखुकु तथा पराग फिकु दुगु ततःपवगु पलेस्वां पृथ्वी तज्याना
उपपन्न जुया थहाँ वइ । फुक मनुखं बुंज्या तथा ब्यापार याय् माली
मखु । निरोगीपि जुइ । तिसा वस सर्वालंकारं प्रतिमण्डितपि जुइ ।
आनन्दसाथं बुद्धगुण लुमंका बुद्धानुभाव उत्पन्न जूगु सालि जाकिया
भोजन याना म्वाना चवनी ।

यथे भगवान बुद्धं अनागतया खँ कना बिज्यासे – “मैत्रेय
भगवान बुद्धं पारमिता पूर्णं याना चवंबले फुक बुद्धपि मध्ये तःधंगु
छगू पारमिता पूर्णं याना बिज्यात । गुगु पारमिता लोक्य् अत्यन्त
रूपं फैले जुया वन” धका धया बिज्यात ।

अले आयुष्मान सारिपुत्र गन भगवान बुद्ध दुगु खः उखे पाखे
नमस्कार याना “भन्ते ! मैत्रेय भगवान बुद्धया छगू पारमिता

अत्यन्तरूपं फैले जुल धका धया बिज्यात, व गुज्यागु पारमिता खः”
 धका न्यन । थथे प्रार्थना यासेलि भगवान बुद्ध अतीतया खँ प्रारम्भ
 याना बिज्यात ।

अतीत कथा

सारिपुत्र ! ह्लापा मैत्रेय बोधिसत्व, हाकः कथं स्वीगू योजन
 तथा ब्याकथं न्हेगू योजन दुगु, अमरपुर थें जाःगु कुरूराष्ट्रया सप्तरत्नं
 सम्पन्नगु अनन्त बल वाहनं पूर्णगू इन्द्रपतन नगरय् जन्म जुल । अन
 बोधिसत्व महानुभाव तथा मर्हाद्धकह्म सङ्घ धैह्य चक्रवर्ती जुजु जुया
 प्यंगू महाद्वीप तथा निद्रःगु चिच्चिधंगु द्वीप ध्यंकं राज्य याना च्वन ।
 थुबले बुद्ध उत्पन्न जुइ न्हो हे चक्रवर्ती जुजु जुल । नगरया प्यंगू
 द्वारय् नं ततःमागु कल्पवृक्षमा पृथ्वी तज्याना बुया वया च्वन ।
 वसपोलया पुण्यया आनुभावं नगरया दथुइ छगू योजन दुगु सप्तरत्नं
 पूर्णगु न्हेंतं जागु परमदर्शनीयगु—दिव्य—विमानथें जाःगु बिलासं
 सम्पूर्णगु फुक अलङ्कारं प्रतिमण्डितगु छगू दिव्य प्राशाद पृथ्वी
 तज्याना उत्पन्न जुल । उगु दिव्य प्राशादय् च्वना निद्रः परिवार तथा
 प्यंगू महाद्वीपया सकल सत्त्वपिन्त स्वर्गया मार्गय् ततं धर्मानुसारं
 थःगु फुक चक्रवालया दुने आधिपत्य कायम यायां सङ्घ चक्रवर्ती जुजु
 देव—इन्द्र थें महान सम्पत्ति अनुभोग याना च्वन ।

उबले हे सारिमत धैह्य अर्हन्त सम्यक् सम्बुद्ध लोकय् उत्पन्न
 जुया बिज्यात । वसपोल आपालं भिक्षुपिसं चाहुइका देवमनुष्यपिन्त

मार्गफल्यु तया बिज्याज्यां महाकरूणां युक्तगु मनं छसिकथं गां-निगम
 राजधानी चारिका यायां सह्य चक्रवर्ती जुजुया राज्यया सिमानाय्
 ध्यंका छगू थासय् चवना बिज्यात । तापं महान भिक्षु संघ तं । इन्द्र
 पतन नगरं फिखुगू योजनति तापाक थासय् भगवान बुद्धया चवनेगु
 स्थान दया चवन । थ्व खँ जुजुं मस्यू । अलय् छन्हुया दिनय् सह्य
 चक्रवर्ती जुजु तुयूगु कुसाया क्वय् सुवर्णं सिहासनय् चवना - “थनि
 यक्व दं ह्यापा बुद्ध-कोलाहल उत्पन्न जुया त्रिरत्नया गुण अनुस्मरण
 याना गुहासिनं बुद्धरत्न, धर्मरत्न तथा संघरत्नया खबर कनी वयात
 चक्रवर्ती राज्य बिया सम्यक् सम्बुद्धया संमुखे वने” धका धया
 बिज्यात ।

उबले छह्य दरिद्र कुलया छह्य पुत्र वसपोल भगवान बुद्धया
 शासनय् श्रामणेर प्रब्रजित जुयाचवन । व श्रामणेर शुद्ध शीलह्य खः
 थया मां छह्य दासी खः । अले वं “जि मांयात लही धका ध्यबा
 मुंकेत व हे नगरे दुहाँ वन । आपालं मनूतय्सं वयात खना ह्य
 मस्यूगुलिं थ्व राक्षस जुइ धका मती तया कथिं दाया त्वहँतं कय्कल ।
 व श्रामणेर भयं त्रास जुया राजभवनय् दुहाँ वन । जुजुया न्ह्योने
 दना चवं वन । “सारिपुत्र ! अले सह्य चक्रवर्ती जुजुं ह्यापा गुवले
 हे मखनिह्य श्रामणेरयात खना हे मानव ! छ सु खः ? धका न्यन ।
 वं धाल- जि “श्रामणेर धयाह्य खः महाराज ! गथे जुया छ मनू
 (जूसां) खःसां श्रामणेर धयागु नां जुल ? “महाराज ! जि वाह्य
 पापकर्म मयासे शील्य प्रतिस्थित जुया ब्रह्मचर्यं पालन याना चवनाह्य
 खः” उकिं जिगु नां श्रामणेर खः । सुनां छन्त नां तया ब्यूगू ?

महाराज ! जिमि आचार्यं तथा ब्यूगु खः । मानव ! छिमि आचार्यया नां छु ? जिमि आचार्यया नां भिक्षु खः । सुनां छिमि आचार्ययात भिक्षु धका नां तथा ब्यूगु ? महाराज ! जि आचार्यया नां महान सङ्घं तथा ब्यूगु खः ।

“सारिपुत्र ! अले सङ्घ चक्रवर्ती जुजु दुर्लभगु बुद्धया खबर न्यना “बुद्ध उत्पन्न जुल, धर्म उत्पन्न जुल, सङ्घ उत्पन्न जुल” धका घया पञ्चवर्णं प्रीति निरन्तर रूपं शरीरे फैले जुया वना तुयुगु छत्रया कवय् सुवर्णं सिंहामने फेतुना च्चंहा दना श्रामणेरया लिक्क गोतू वन । श्रामणेरया पादमूले गोतु वंबले प्रीतिया आनुभावं घ चा थें जाःगु पलेस्वां पृथ्वी उत्पन्न जुया महाराजयात फया काल । अले सारिपुत्र ! सङ्घ चक्रवर्ती जुजु पलेस्वाँया द्योने च्वना ह्लाः बित्ति याना श्रामणेरयात वन्दना याना – छपिनि आचार्यया नां महान संघ तथा ब्यूगुमा संघया नां सुनां तथा बिल ?” धका न्यन । “महाराज ! सिरिमत धैह्य अर्हन्त सम्यक् संबुद्धं तथा ब्यूगु खः” धका वं धाल । सारिपुत्र ! अले सङ्घ चक्रवर्ती जुजुया अनेक कल्प कोटि हे न्यनेत दुर्लभगु बुद्ध णब्द न्यना प्रीतिया वेगं ब्रेहोस जुया वन । अनलि भतिचा समय लिया मासः ह्लाय् फसेंनि पुनः श्रामणेरयाके भन्ते ! सिरिमत धैह्य सम्यक् सम्बुद्ध आः गन च्वना विज्याना च्वन धका न्यन । महाराज ! थनं छिखुगु योजनति उत्तर पाखे पूर्वोराम बिहारे भिक्षु संघ मह च्वना विज्याना च्वन ।

सारिपुत्र ! सङ्घ चक्रवर्ती जुजु- “श्रामणेर ! यदि सिरिमत अर्हन् सम्यक् सम्बुद्ध दुगु खःसा जि अन वने धका घया चक्रवर्ती

राज्य वयात बिया पूजाया रूपं वयात (श्रामणेर यात) चक्रवर्ती राज्य अभिषेक यात । राज्याभिषेक याना सङ्घ चक्रवर्ती जुजु आपालं ज्ञाति परिवाररपि तथा स्वीखुगू योजन तक पूर्णगु चतुरंगी सेनायात तोता बुद्धारमणद्वारा प्रीति प्राप्त याना याकचा हे फिखुगू योजन उखे च्वंगु उत्तर पाखे लागु पूर्वाराम पाखे स्वया न्यासि वन । चक्रवर्ती राज्य मुख अनुभव याना च्वंह्य जुजुया ह्यापांगु दिने न्यासि वना च्वंबले निपा तुति पालि नं तज्यात । अथे हे कन्हेखुनु दिने निपा तुति पालि हि स्वःस्वः पिहाँ वल । कंसखुनु दिने न्यासि वनेगु समर्थ हे मदया पुलि व ह्याति चुया माय् माय् याना वन । प्यन्हु खुनु दिने थथे वना च्वंबले पुलि तथा ह्याति नं हि स्वःस्वः वल । अले सङ्घ चक्रवर्ती-आः जि प्वाथं चुया जूसां वने मालि" धका बिचाः यात । बुद्धारमणद्वारा प्रीति उत्पन्न याना प्वाथं चुया वन । महानगु उत्साह द्वारा थथे वना च्वह्य चक्रवर्ती जुजु तसकं दुःख जूसां बुद्धया दर्शन याय्गु प्रवल इच्छाया कारणं याना महान दुःख जूसां सह याना वन ।

Dhamma.Digital

सारिपुत्र ! अले सिरिमत् भगवान अर्हत् सम्यक् सम्बुद्धं सर्वज्ञ ध्यान (ज्ञान) द्वारा लोकय् स्वस्वं वयागु (चक्रवर्ती जुजुयागु) वीर्य-बल खना-“ध्व सङ्घ चक्रवर्ती जुजु बुद्धांकूर बीज दुह्य खः । वं जिगु कारणं महान् दुःख सिया च्वन । जि वया थाय् वने माली धका बिचाः याना बिज्यात । महाकरुणांयुक्तगु मन जुया बुद्धया भेष मकासे अधिष्ठानया बलं सुयात नं खंके मब्भूसे-“जित माणवक भेषं सीकेमा धका अधिष्ठान याना मानवकया भेष कया निमित्त रथय् च्वना बिज्यात ।”

अले सिरिमत अहंन्त सम्यक् सम्बुद्ध (माणवक) रथे च्वना
 वना सङ्ख चक्रवर्ती जुजुया रथ दिका मङ्ख चक्रवर्ती जुजुया
 बीर्यबल बिचार याना सिरिमत भगवान अहंन्त सम्यक् सम्बुद्धं
 (माणवकं) सङ्ख चक्रवर्ती जुजुयात “हे पुरुष ! याकनं प्वाथं
 चुया लँ चिला हँ जि रथ यंके माल” धका धाल । सारिपुत्र !
 अले संख चक्रवर्ती जुजुं भगवान बुद्ध धका ह्यामीके मफया सारथी
 जुइ धैगु मती तथा “हे सारथी ! जि लँ चिला बिइ माःगु ज्या
 मद्दु । छाया जि लँ चिला वनेगु, जि बुद्धया न्होने बुद्धारमणद्वारा
 प्रीति प्राप्त याना वया च्वनाह्य खः । जिगु ह्याय् छोने हे छंगु रथ
 यंकि, छन्त जि लँ चिला बीमखु” धका धाल । हे माणव ! यदि छ
 सम्यक् सम्बुद्धया थाय् वनेगु खःसा जिगु रथय् च्वं वा । जि नं
 मर्वलोकाचार्य सम्यक् सम्बुद्धयाथासय् वनेगु धका धाल । अले
 चक्रवर्ती जुजुं साधु धका स्वीकार याना निर्मित रथय् थहाँ वन ।
 (भगवान बुद्ध) मानवक जुजु नापं पूर्वारामे बिज्यात । शास्तां लँ
 दथुइ थ्यंबले मुजाता देवकन्या तावतिस भवनं कुहाँ वया मिसाया
 भेष कया दिव्य खाना थल जायेक दान बिल । भगवान बुद्धं खाना
 जुजुयात बिइकल । अले देवराजइन्द्र तावतिस भवनं क्वहाँ वया
 माणवकया भेष कया लः थल कुविया भगवान बुद्धयाथाय् वया दान
 यात । व (लः) नं भगवान बुद्धं जुजुयात बीकल । अले चक्रवर्ती
 जुजुं दिव्य अन्नपान भोजन यात । दिव्य अन्नपानया आनुभावं फुक
 उपद्रव (कण्ट) मदया वन । सारिपुत्र ! अले चक्रवर्ती जुजुया
 आनन्द तथा याउंसे च्वन । (जुजुया) सारथी धका मती तथा

माणवक (भगवान बुद्ध) नापं ववं पूर्वारामया समीपे ध्यन ।

सारिपुत्र ! अले सिरिमत भगवान अहंतुं सम्यक्सम्बुद्ध
माणवक भेष अन्तर्धान याना निर्मित रथं लोप जुया पूर्वारामय्
द्ववर्णं रश्मि फँले याना अनुपम बुद्धलीलाद्वारा बुद्धाशने फेतुना
बिज्यात । गुवले भगवान बुद्ध पूर्वारामय् फेतुना बिज्यात उवले जुजु
रथं कुहाँ वया पूर्वारामय् दुहाँ वंवेले बुद्ध रश्मी प्रसन्न जुया निरन्तर
रपं पञ्चवर्णं प्रीतिद्वारा स्पर्शितगु शरीर जुया प्रीतिया वेगं मूर्च्छा
जुल ।

सारिपुत्र ! अले सहस्र चक्रवर्ती जुजु पलख लिपा सासःह्लाय्
फसँलि शास्ताया समीपय् वना पञ्चाङ्ग पूर्ण जुइक वन्दना याना
छल्लेलिक फेतुत । छल्लेलिक फेतुना सहस्र चक्रवर्ती जुजु ह्लाः बिल्लि
याना भगवान बुद्धयाके थथे प्रार्थना यात - “भन्ते ! लोकनाथ
लोकया शरणइ जित छगू धर्मदेशना याना बिज्याहुं, गुगु न्यना
आनन्द जुइ ।

सारिपुत्र ! अले सिरिमत भगवान अहंतुं सम्यक् सम्बुद्धं
“अथे जूसा महाराज ! ‘न्यं’ धका धं बिज्यासे निर्वाण धर्मप्रतिवेक्षण
याना जुजुयात निर्वाणया खं युक्तगु धर्मं देशना याना बिज्यात ।
सारिपुत्र ! अले सहस्र चक्रवर्ती जुजु उक्त धर्मदेशना न्यना धर्मया
गोरब यात सीका - भन्ते ! धर्मं देशना दिक्का बिज्याहुं, मेगु धर्मं
देशना याना बिज्याय् म्वाल धका पन । छाया कने मते धका धाःगु

(पंगु) ? जुजुं थथे बिचाःयात - “यदि भगवान बुद्धं मेगु धर्म देशना याना बिज्यात धाःसा जि पूजा याय् योग्यपि दइ मखु । थलि हे जक धर्मदेशना न्यन धाःसा जि पूजा याये बहःनि दनि धका धर्मदेशना पंगु खः ।

सारिपुत्र ! अले सङ्ख चक्रवर्ती जुजु सिरिमत भगवान अहेत् सम्यक् सम्बुद्धयात थथे धाल - भन्ते ! छपिसं फुक धर्मं निर्वाणया अन्त याना देशना याना बिज्यात । जि फुक शरीरया मुख्यग् अङ्ग छथों छपिनिगु धर्मो धर्मं पूजा याय् धका धया लुमि गःकिया - भन्ते ! थ्व ह्लापालाक छपिन्त छथों दान बियागु खः, थ्व पुण्यद्वारा निर्वाण प्राप्त याय् फय्मा धका प्रार्थना याना निर्वाणया निति पूजा यात । थ्व दान यानागु सर्वज्ञ ज्ञानया हेतु (कारण) जुइमा धका लुमिं छथों त्वाः ह्लात । सत्यबलया कारणं बोधिसत्त्वपिनिगु अभिप्राय (मनकापना, पूर्ण जुइगु जुया च्वन । उकिं अङ्ग पूर्णगु-गःपः भगवान बुद्धया न्होने धर्म-पूजाया रूपं त्वदल । सारिपुत्र ! थ्व छथों दान याःगु परमत्थ (उच्चस्तर दान) पारमि खः, नापं जीवित परित्याग नं खः ।

अले अनं च्यूत जुया तुसित भवने महिद्धिकह्य तथा महानुभाव दुहा सङ्ख धैह्य देवपुत्र जुया उत्पन्न जुल । सारिपुत्र ! थथे मैत्रेय बोधिसत्त्वया थ्व पारमि तसकं फैले जुल (प्रकट जुल) ।

सारिपुत्र ! थथे मैत्रेय भगवान बुद्धं छथों दान याःगु कारणं याना चय्च्याकु हाकः ह्यधिकः जुइ । तुति-पुलि हिं स्वःस्वः वसां बुद्धारमण याना वना च्वंगु कुशल चेतनाया प्रभावं चार्हिं छचालं

न न्यागू योजन तक शरीरया प्रभा दयाचवनी । निपवः निपवः
पलेरवां पृथ्वी थहां वया सुप्रतिस्थितगु पाली जीवनभर तक फया
वाः वइ ।

☐☐☐ मैत्रेय बुद्धया ह्लापांगु खँ क्वचाल ☐☐☐

थये भगवान (गौतम) बुद्धं थ्व हे भद्रकल्पय् मैत्रेय भगवान
बुद्धया उत्पत्ति खँ कना बिज्यासे आः बुद्धपादया दुर्लभ भाव तथा
बुद्धपिनिगु उत्पत्तिया खँ कना बिज्याज्याः— सारिपुत्र ! थये दीर्घकाल
लिपा मैत्रेय भगवान बुद्धया शासन स्यना वनी । दीर्घकाल लिपा थ्व
महा पृथ्वी कल्प — विनाशाग्नि द्वारा छ्वया वनी । भद्र कल्प फुइ
धुंका छगू असंख्य तक बुद्धपि शून्य जुइ । देव तथा मनुष्यपिनि
निमित्त बुद्ध धर्म तथा सङ्घ दइ मखु ।

छगू असंख्य शून्य-कल्प वने धुंका लिपा मन्द कल्पय् निहा
सम्यक् सम्बुद्धपीं (छसिकथं थ.थगु इले) उत्पन्न जुइ । अन राम
सम्बुद्ध तथा धर्मराजा सम्बुद्ध घयापि निहा अर्हत् सम्यक् सम्बुद्धपि
उत्पन्न जुइ । अबले मनुष्यपिनिगु आयु असंख्य घटे जुया वया ग्वीद्वः
दं आयुपिं जुइ । अबले रामराजां दशसहस्र लोक धातु कम्पित जुइक
पारमिता पूर्ण याहा जुया देव-ब्रह्मापिसं प्रार्थना याका तुषिता भवनं
च्युत जुया सत सहस्र पारमिता पूर्ण याना तःगु कुलय् उत्पन्न जुया
गुद्वःदं छे च्वना महाभिनिष्क्रमण याना राम घयाहा अर्हत् सम्यक्
सम्बुद्ध जुइ । ग्वीद्वः दं आयुहा चय्कु हाकः ह्यधी, स्वीनिगू महापुरुष

लक्षणं तथा चय्गु व्यञ्जनं युक्तह्य जुइ । वसपोलया बोधिवृक्ष
चन्दनसार धयागु जुइ । आकाशय् नित्यरूपं छ्वाखेरं बुद्धरग्नि
फैलय् जुया जाज्वल्यमान जुया च्वनी । वसपोलया पुण्यया आनुभावं
छमा सर्वालङ्कारं पूर्णगु दिव्यकल्पवृक्षमा उत्पन्न जुइ । फुक मनूत वहं
सिमाया आधार कया सुखं जीवन हना च्वनी । वसपोलया शासनय्
निर्वाण साक्षात्कार मयाःपि स्वर्गय् वनी । अथे नं सारिपुत्र !
वसपोलं खिगू पारमिता मध्ये छगू पारमिता विशेषरूपं पूर्णयाना
अत्यन्त रूपं प्रख्यात जूगु जुया च्वन । गु गु पारमिता ?

सारिपुत्र ! काश्यप सम्यक् सम्बुद्धया समयय् ध्व रामराजा
त्रिरत्नय् श्रद्धा दुह्य, प्रशन्नह्य नारद धयाह्य माणव जुया च्वन ।
सारिपुत्र ! उबले नारद माणवं “देव, ब्रह्मा तथा मनुष्यपि म्बीनिगू
महापुरुष लक्षणं तथा चय्गु व्यञ्जनं युक्तह्य, शरीरया छ्वाखेरं प्रभां
युक्तह्य काश्यप सम्यक् सम्बुद्धयात खना थथे बिचा यात - “सम्यक्
सम्बुद्ध अति दुर्बल खः, ध्व घच्यापुगु जीवन छु यायेत ? बुद्धभावया
निर्मित ध्व जीवन परित्याग यायेगु योग्य जू” धका बिचाःयाना निकू
कापः कया नस्वाः वःगु चिकनय् बुला पालि तःलंसिं छ्घने थ्यंक
हिना च्याका कथि शरीरय् छ्वका सम्यक् सम्बुद्धयात पूजा याये धका
मती तया “ध्व जीवन परित्याग याता च्वनागु प्रदीप दान पुण्य
सर्वज्ञ ज्ञानया कारण जुइमा” धका प्रार्थना यात ।

सारिपुत्र ! अले काश्यप भगवान अर्हत सम्यक् सम्बुद्धं
परिपदया बिचे पःयुतुना बिज्यासे - “नारद ध्व भद्रकल्प मि छ्वया

छगू असंख्य बुद्धोत्पादं रहितगु शून्य कल्प धैगु जुइ । शून्य कल्प फुइ
धुंका मन्दकल्प जुइबले निम्ह बुद्धपि उत्पन्न जुइ । उबले छ (नारद)
राम धैहा सम्यक् सम्बुद्ध जुइ धका भविष्यवाणी याना बिज्यात ।
अबले बोधिसत्व नारद मानवं चच्छियंकिं मि छ्वसानं मन मस्यंकू,
परिशुद्ध चित्तं हे अनं च्यूत जुया तुषितपुरय् उत्पन्न जुल । व पूजा
याःगु स्थानय् पलेस्वाया कोठा उत्पन्न जुल । फुक मनूतय्सं पलेस्वाया
कोठा खना - अहो ! ध्व नारद मानव आश्रयंह्य खः । अनागतय्
बुद्ध जुइह्य धका प्रशंसा याना महान पूजा यात ।

सारिपुत्र ! थथे अङ्ग तथा जीवन दान यागुलिं राम धैहा
सम्यक् सम्बुद्ध जुइ । ह्य च्याका दान याःगुलिं ह्य हाकः चयकु दइ ।
जीवन दान यागु कारणं ग्बीद्ध दै आयु दइ । छचातकं मि च्याका
प्रदीप दान याःगु कारणं नित्यरूपं बुद्ध रस्मि लोकया छचाखेरं चाह्लि
जाज्वन्यमान जुया च्वनी । चन्द्र-सूर्यया प्रभा अल्प हे जुइ ।

Dhamma.Digital

सारिपुत्र ! थथे गुपि जिगु शासनय् मार्गफल प्राप्त याय् मफुपि
व मैत्रेय सम्यक् सम्बुद्धया शासनय् नं मार्गफल प्राप्त याय् मफुपि
राम सम्यक् सम्बुद्धया शासनय् मार्गफल प्राप्त याना काइ ।
सारिपुत्र ! थथे बुद्धपिनिगु उत्पन्न दुर्लभ खः ।

☀ निगूगु राम सम्यक् सम्बुद्धया खं क्वचाल ☀

सारिपुत्र ! राम सम्यक् सम्बुद्धया शासन अन्त जुइ धुंका उगु
हे मन्दकल्पय् मनूतय्गु आयु कम जुया वन! हानं (क्रमशः) वृद्धि

जुया ववं हानं घटे जुजुं ववं थ्व लोक्य् न्येद्वदँ मनूतय्गु आयु जुइ ।
 अबले प्रशेनजित कोशल जुजु पारमिता पूर्ण याना धर्मराजा धयाह्य
 बुद्ध जुइ । वसपोलया ह्यधिकः हाकः कथं ख्वीकु जुइ । नाग धयागु
 बोधिवृक्ष (सिमा) जुइ । वसपोल बिज्याइबले निषव पलेस्वाँ महा
 पृथ्वी तज्याना थहाँ वया वसपोलयात फया काइ । पलेस्वाँ घःचाः
 पाय्चां जुइ । दना बिज्याइबले नं निषवः पलेस्वाँ दया च्वनी ।
 फयतुना बिज्याइबले नं सप्तरत्नमय छपव पलेस्वाँ पृथ्वी थहाँ वया
 वसपोलयात फया काइ । वसपोलया पुण्यया आनुभावं छमा कल्पवृक्ष
 उत्पन्न जुइ । आपालं मनूत उकिया आधार कया जीविका याना
 च्वनी । बुज्या तथा ब्यापार याइपि दइमखु । वसपोलया पुण्यया
 आनुभावं हे उक्त सम्पत्ति उत्पन्न जुइ । सारिपुत्र ! थये धर्मराजां
 पारमिता पूर्ण याःगु मध्यय् छगू पारमिता अत्यन्त रूपं प्रख्यात जुल ।
 अथे जुया थज्यागु सम्पत्ति दुगु खः । व छु पारमिता ?

सारिपुत्र ! कोणागमन सम्यक् सम्बुद्धया समयय् प्रशेनजित
 बोधिसत्व शुद्ध माणव धँह्य जुया च्वन । अबले शुद्ध माणव छगू पुखुली
 पलेस्वाँयात रक्षा याना च्वन । ह्लियाह्लियं निषवः पलेस्वाँ थ्वया
 मिइगु जुया च्वन । निषवः पलेस्वाँ भियागु ध्यबां न्हेमना जाकि
 प्राप्त जुइगु जुया च्वन । उक्त जाकि हे थःगु जीवन हना च्वन ।

सारिपुत्र ! अले छन्हुया दिने वं निषवः पलेस्वाँ कया मीधका
 लेंय वना च्वंबले, सारिपुत्र ! उबले हे कोणागमन सम्यक् सम्बुद्ध
 भिक्षाया लागि बिज्याना च्वंबले व शुद्ध मानवयात खना सर्वज्ञ

ज्ञानद्वारा बिचार याना थये बिचार याना बिज्यात - "ध्व शुद्ध
 माणव 'बुद्ध वंशय्' च्वना पारमिता पूर्ण याना च्वह्य खः । आः
 श्वयात बुद्धांकुर भविष्यवाणी याय्" धका, सारिपुत्र ! थये बिचा
 याना बिज्याना कोणागमन सम्यक् सम्बुद्ध मुस्सुक ह्लिला बिज्यात ।
 मानवं भगवान बुद्ध मुस्सुक ह्लिला बिज्यागु खना पञ्चाङ्ग पूर्ण जुइक
 वन्दना याना "भन्ते ! न जि छपिनि थःथिति खः, न जि छपिनि
 पासा खः, छाय् द्वपि मुस्सुक ह्लिला बिज्यानागु" धका न्यन ।
 सारिपुत्र ! अले कोणागमन भगवान बुद्धं शुद्धमाणवयात थये धया
 बिज्यात "शुद्ध ! छ जिमि किजा खः, छह्य हे मां बोया सन्तान जुइ ।
 सारिपुत्र ! अले शुद्ध माणवं - "भन्ते ! गुकथं जि छपिनि किजा"
 धका धाल । सारिपुत्र ! अले कोणागमन भगवान बुद्धं शुद्ध माणव-
 यात थये धया बिज्यात - "शुद्ध ! ध्व भद्रकल्प फुइवं छगू असंख्य
 बुद्ध शून्य-कल्प जुइ । उक्त कल्प फुइवं मन्द कल्प जुइ । उगु कल्पय्
 हे निम्ह बुद्धपि उत्पन्न जुइ । ह्लापालाक राम धैम्ह सम्यक् सम्बुद्ध
 जुइ । राम बुद्ध मदया लिपा छ धर्मराजा धैम्ह सम्यक् सम्बुद्ध जुइ ।
 जि ह्लापांम्ह बुद्ध खः छ लिपायाम्ह बुद्ध खः । उकि हे छ जिमि
 किजा खः धका धयागु खः ।

सारिपुत्र ! अले शुद्ध माणवं बुद्ध वचन न्यना चित्त प्रशन्न
 याना - बुद्ध वचन धयागु असत्य जुइ मखु, सत्य हे जुइ । जि स्वांया
 ध्यबां जीवन हना च्वना । ध्व निपवस्वां भगवान बुद्धयात प्रदान
 याय् धका बिचाः याना बुद्धयात लःह्लाना बिल । सारिपुत्र ! अले
 कोणागमन अहंत सम्यक् सम्बुद्धं पलेस्वां कया निपवः पलेस्वांया

द्योने फेतुना बिज्यात । शुद्ध मानवं पलेस्वां दाने फेतुना बिज्याह्य
 भगवान् बुद्धयात खना - सूर्यया तापं भगवान् बुद्धयात मण्डुमा धका
 प्यमा तिमा कया प्यंगू दिणाय् धका निकू कापः कया तिमाय्
 चाहीका तोपुया - “भन्ते ! ध्व पलेस्वां दान यानागु व वमः दान
 यानागु पुण्यद्वारा बुद्ध जुइमा धका प्रार्थना यात । अले कोणागमन
 भगवान् बुद्धं - “छं गथे मती तःगु खः अथे हे उक्त इच्छा याकनं
 पूर्णं जुइमा धका ब्रह्मस्वर पिकया बिज्यात ।

सारिपुत्र ! वसपोलया सः क्वय् नाग भवनय् ध्यंक् न्यना
 वना च्वय् ब्रह्मलोकय् ध्यंक् हे न्यना वन । अले फुक नागराजा नाग
 भवनं व देवब्रह्मापि देव - ब्रह्मलोकं वया भगवान् बुद्धयात वन्दना
 याना - भन्ते ! छु इच्छा याकनं पूर्णं जुइमा धका धया बिज्यानागु
 धका भगवान् बुद्धयाके न्यन । अले भगवान् बुद्धं - “भो ! ध्व
 शुद्ध माणवं जित सूर्यया तापं बच्चय् याय्त वस्त्रं तोपुया बिल, जिकि हे
 वयागु प्रार्थना पूर्णं जुइमा धका धयागु खः ।” भन्ते ! छु पूर्णं जुइगु ?
 छुया कारणं ? ध्व गथे जुइगु ? “भो देवतापि ! ध्व कल्प फुइधुंका
 निपा छगू कल्प तक बुद्धपि शून्यं जुइ । उक्त कल्प फुइवं निहा बुद्ध-
 पिसं युक्तगु मन्दकल्प जुइ । अन राम धयाह्य सम्यक् सम्बुद्ध ह्यापांहा
 बुद्ध जुइ । निपा ध्व धर्मराजा धैह्य सम्यक् सम्बुद्ध जुइ धका वयागु
 प्रार्थना पूर्णं जुइगु खं नाग-देव ब्रह्मापिन्त कना बिज्यात । उबले फुक
 नाग-देव-ब्रह्मापिसं वयात माधुकार बिया आपालं विशेषं पूजा यात ।

सारिपुत्र ! कोणागमन भगवानयात पलेस्वां दान यागु फलं
 वया बुद्ध जुया न्यासि बिज्याइबले निपवः निपवः घःचा पाय्चागु

पलेस्वां उत्पन्न जुया वसपोलया पालि तःले फया काइ । व कापतं
 चाहुइका तोपुया दान यागु पुण्यद्वारा कल्पवृक्षमा उत्पन्न जुइ ।
 हानं भगवान बुद्धं भविष्यवाणी यागु स्थाने छमा कल्प वृक्षमा उत्पन्न
 जुल । व नं उबलेनिसें कया कल्पवृक्षमा दानया बलं फुक मनूतय्
 लागि सार्वजनिक याना बिल । फुक मनूत उक्त कल्पवृक्षया आधार
 कया जीवन हुना च्वन । शुद्ध मानव नं महान सम्पत्ति अनुभोग
 याना आयु दतले च्वना, आयुया अन्तय् देव नगरय् उत्पन्न जुल ।

फुक मनूत गुपि मैत्रीय बुद्ध दर्शन याय्गु इच्छा यापि खः, यदि
 दर्शन प्राप्त मजुल धाःसा राम सम्यक् सम्बुद्धया दर्शन प्राप्त जुइ ।
 यदि वसपोलया नं दर्शन प्राप्त मजुल धाःसा इपि सकसिनं धर्मराजा
 सम्यक् सम्बुद्धया दर्शन प्राप्त जुइ ।

☀ स्वंगूगु धर्मराजा सम्यक् सम्बुद्धया खे ववचाल ☀

Dhamma.Digital

सारिपुत्र ! राम (धैम्ह) सम्यक् सम्बुद्ध व धर्मराज सम्बुद्ध
 या शासन मदय् धुंका लिपा उगु मन्द कल्प मि छ्वया लिपा सार
 कल्प जुइ । उगु कल्पय् छह सम्बुद्ध उत्पन्न जुइ । वसपोल सु ?
 अभिभू देवराजा धर्मस्वामी धैम्ह सम्यक् सम्बुद्ध जुइ । चय्कु हाक
 म्हधि जुइ । बुद्ध रस्मि चन्द्र-सूर्य तथा पल्पसा समान प्रथा जुइ
 गुबले गन गन भगवान बुद्ध बिज्याना फेतुना वा गोतुला बिज्याइ,
 उबले अन अन स्वंगू योजन प्रमाण चाकगु तुय्गु इनां आकाशय्
 यहाँ वइ । (वसपोलया) आयु द्वछि दंदइ । शालवृक्ष बोधिवृक्षमा

जुइ । बुद्धया आनुभावं छगू सम्पत्ति उत्पन्न जुइ । सकल मनूत
उक्त सम्पत्तिया आधार कया थःथःपि सुखं जीवन हुना वनी ।
वसपोल सम्बुद्धया किगू पारमिता मध्ये छगू पारमि अत्यन्त रूप
फैले जुल । उकीया कारण हे उजोगु सम्पत्ति प्राप्त जुइगु खः । उगु
पारमि छु ले ?

सारिपुत्र ! काश्यप सम्यक् सम्बुद्धया समयय् अभिभू देवराजा
महासेनापति जुया च्वन । वयागु नां “बोधि अमात्य”खः । सारिपुत्र
छन्हु काश्यप भगवान् अर्हत सम्यक् सम्बुद्ध निग्रोध सिमा क्वय्
फल समापत्ती दना बिज्याना जेवतन धँगु आरामे बिज्याना च्वन ।
उवले किकी महाराज फल समापत्त दना बिज्यामहेसित बिइगु दान
भानिशंस (फल) सीका-“बुद्धयात दान बिइ धर्म उपदेश नं न्यने”
धका छम्ह पुरूषयात अरे यातः-गुम्हसिनं भगवान् बुद्धयात न्हापालाक
दान विइ, वयात राजदण्ड बिइ धका नाय्खि च्वयेकि । राजपुरूष-
हवस् देव ! धका जुजुया वचन स्वीकार याना फुक नगरय नाय्खि
च्वय्कल ! जुजुं जेतवन आरामया छचाखेरं किसी, सल, रथ,
सैनिक, तरवारधारीपि न्याता प्रकारया सेनाद्वारा आरक्षा
याके बिल ।

अवले बोधि अमात्यं विचाः यातः- छु जिं चान्हे भगवान् बुद्ध
ध्यानय् च्वना दना बिज्याइबले प्रथम प्रहरय् हे भगवान् बुद्धयात
दान बिल धाःसा जुजुया सेवकपिसं जित न्हेकू टुक्रा याइ, अथेसां जि
सिना वनेगु हे कल्याण खः, धँगु मती तथा काय् कलापिन्त सतके

१ या, प्रिय ! कि जुजुं—“गुहासिनं तथागतयात न्हापालाक दान बिइ,
 २ यात राजदण्ड जुइ धका फुक नगरय् नाय्खि च्वय्के बिल । आः
 जि तथागतयात न्हापालाक दा बिइ । जित राजदण्ड बिइ । तर जि
 मस्यूकि जि म्वाइला सिइला । दान मब्यूसे म्वाना च्वनेगु सिवे सिना
 वनेगु हे कल्याण खः । उकि जित भोजन छगः थले तया व्यु । नापं
 कापः छकू नं तया व्यु । थुकथं वं जीवन परित्याग याना छकू कापः
 व भोजन ज्वना नापं थः जहानया भोजन भाग नं ज्वना निर्वाणया
 कारण जुइमा’ धका छें पिहाँ वया जेतवनारामय् स्वया वन ।

अवले राजपुरुषपिसं वयात खना “भो सेनापति ! छु कारणं
 तथागतयाथाय् वनेगु ?” धका न्यन । वं उक्त वचन न्यना बिचाः
 यात :- यदि जि “जुजुं निमन्त्रणाया निरिति हुकुम जूगुलि” धका धाल
 धाःसा इमिसं बिश्वास याइ, तर मखुगु खँ ल्हानागु जुइ । मखुगु खँ
 ल्हाना दान बियागु महाफल दइ मखु । उकि आः जि “सत्यगु हे खँ
 ल्हाय्” धयागु बिचाः याना थःगु पारमिताया निरिति “भो ! जि
 भगवान बुद्धयात दान बिइया निरिति वनेगु खः” धका धाल । अले
 राजसेवकपिसं तं पिकया :- छं राजदण्ड मस्यूला ? छु छं जुजुयात
 ल्हाःतुति, गपः बी धका मती तयाला धका धया अमात्ययात क्वात्तुक
 चिना जुजुया न्होने यंकल । अले किकी जुजुं अमात्ययात चिना हःगु
 खना तसकं तं पिकया स्याइम्हेसित सःतके बिया - “श्व (अमात्य)
 या छ्यो त्वाल्हाना छ्व” धका हुकुम जुल । इमिसं अमात्ययात
 क्वात्तुक चिना श्मशानय् यंका श्मशानया स्थानय् थ्यंक वन ।

उगु समय भगवान बुद्धं सर्वज्ञज्ञानं उक्त कारण सीका जिगु कारणं थ्व बुद्धवंशीम्ह मृत्यु जुइ" धका विचाःयाना जेतवने बुद्धरूप निर्माण याना उक्त (निर्मित मूर्ति) फय्तुका अनं लोप जुया श्मशानय् न्होने उत्पन्न जू वन । स्याइपिसं भगवान बुद्धयात फय्तुना च्वंम्ह तुरूषथे जक खन । तर अमात्यं भगवान बुद्धया हे रूपं खन ।

सारिपुत्र ! अले काश्यप भगवानं व अमात्ययात थथे धाल :-
 भो अमात्य ! छं थौं जीवन परित्याग यात । छं फुथे दान या ।
 चित्त प्रशन्न या । वयात राजसेवकपिसं पियाच्चन । नापं दान विइगु
 वस्तु नं फुकं काय् धुकल । उकिं वया दान विइगु छुं हे मद्दु ; अले
 बुद्धयागु आनुभवं हे दानवस्तु वया न्होने उत्पन्न जुया वल । वं
 बुद्धया वचन न्यना चित्त प्रशन्न याना व (वस्तु) कया थःगु भाग
 भोजन व वसः तथागतयात प्रदान याना" दान धयागु थुगु लोक्य व
 परलोक्य ल्यू ल्यू वइगु खः । आः जिं दान बियागु फलं अनागतय्
 बुद्ध जुइमा धका प्रार्थना यात । अले भगवान बुद्धं थःगु नाइसे च्वंगु
 ह्लातं वयागु छघने थिया "महान सुख दय्मा, दुःखं मुक्त जुइमा"
 धका धया बिज्याना "गये छं प्रार्थना यागु खः अथे हे याकनं पूर्ण
 जुइमा धका आशिर्वाद बिया" छगू कल्प अधिकगु असंख्य पुले धुंका
 लिपा छगू सार कल्पे "धर्मस्वामी" धयाह्म अहंन्त सम्यक सम्बुद्ध
 जुइ" धका भविष्यवाणी याना बिज्यात । भविष्यवाणी याना हानं
 जेतवनय् हे लिहाँ वना अमात्यया भिक्षा भोजन याना बिज्यात ।
 स्याइपिसं अमात्यया छचों त्वाःह्लात ।

उगु बखते पृथ्वी सन, पृथ्वी चलन जुल । पृथ्वी त.सकं हुजई नं सः बल । अबले हे जुजुया तुयूगु कुसा गुत । जुजु थ्व आश्चर्यगु खना तःसकं ग्याना नगरया लुखा तिके बिल । अमात्य मृत्यु जुइवं हे घना न्हलं चाःह्य थें तुपितपुरे उत्पन्न जुया महान दिव्य मुख अनुभोग यात । अले अमात्यया निर्मित्त श्मशानय् सुवर्ण विमान नापं मृतक स्त्रीपि नं उत्पन्न जुल । फिखुगू सम्पत्ति नापं कल्पवृक्षमा नं उत्पन्न जुल । उक्त सम्पत्ति व कल्पवृक्षमाया आधार कया हे अमात्यया जहान काय् न्यासः दँ तक म्वाना वन ।

सारिपुत्र ! थथे जीवन परित्याग याना भोजन दान ब्यूगु कारणं याना वसपोलया शासनय् मनुतसें नित्यरूपं साली जाकिया जा हे नइ । वं कापः दान याना वःगु कारणं हे (व) बुद्ध जुइगु समये नित्यरूपं वसपोलया च्वय् स्वंगू योजन प्रमाणगु तुयूगु इलां दइ । बुद्धया निर्मित्त जीवन परित्याग याःगु कारणं द्वःछि दे तक आयु जुइ । सारिपुत्र ! थुकथं अभिभू देवराजा अनागतय् धर्मस्वामी धयाह्य बुद्ध जुइ ।

गुपि सत्त्वपि जिगु शासनय् अग्र धर्म प्राप्त याय् फइमखु व मैत्रेय बुद्धया शासनय् नं प्राप्त याय् मफुपि अथे हे राम सम्यक् सम्बुद्ध व धर्मराजा सम्यक् सम्बुद्धया शासनय् नं अग्र धर्म प्राप्त याय् मफुसा धर्मस्वामी सम्यक् सम्बुद्धया समय दर्शन प्राप्त जुइ ।

❖❖❖ प्यंगूगु धर्मस्वामी सम्यक् सम्बुद्धया खँ ववचाल ❖❖❖

सारिपुत्र ! हानं धर्मस्वामी बुद्धया शासनं फुड् धुंका लिपा व उगु सार कल्प फुड् धुंका छगू लक्षण कल्प जुइ । उगु कल्पय् बुद्ध शून्य जुइ । लक्षण कल्प फुड् धुंका लिपा छगू मन्द कल्प जुइ । थ्व कल्पय् निह्य बुद्धपि उत्पन्न जुइ । अबले नारद व रस्मिमुनि धयापि निह्य बुद्धपि उत्पन्न जुइ ।

राहु असुरिन्द्र ह्यापा दीर्घसोण धयागु नामं प्रख्यातह्य खः । व पारमिता पूर्ण याना नारद धयाह्य सम्यक् सम्बुद्ध जुइ । ह्याधि नीन्हेकु दइ । बुद्ध रस्मि पल्पसा तोइथें चांलि जाज्वल्यमान जुया च्वनी । वसपोलया आयु फिद्वः दं जुइ । चन्दन सिमा बोधिवृक्षमा जुइ । पृथ्वी न्हेगु प्रकारया रश दइ । फुक ममूत पृथ्वीया रशया आधार कया थःगु जीवन हना च्वनी । छु दान बिया वःगुलि नारद सम्यक् सम्बुद्धया थुजोगु सम्पत्ति प्राप्त जुइगु ? फिगू पारमिता मध्ये छगू पारमिता तसकं प्रख्यात जुल । उकिया कारणं थुजोगु सम्पत्ति प्राप्त जुइगु खः । व छु पारमि ?

सारिपुत्र ! ह्यापा काश्यप तथागतया समय न्ह्यो हे छह्य जुजु दु । वयागु नां सिरिगुत्त (श्रीगुप्त) खः । वया अग्र महेशी सम्फुल्ला देवी खः । सिरिगुत्त महाराजाया काय् छह्य म्ह्याय् छह्य याना निह्य मस्त दु । काय्या नां निग्रोध व म्ह्याय्या नां गौतमी खः ।

अले छन्हुया दिने च्याह्य ब्राह्मणपिसं बोधिसत्त्वयाथाय् वना जयकार याना स्तुति याना जुजुयाके राज्य पवन । सिरिगुत्त

महाराज अत्यन्त खुशी जुया च्याहा ब्राह्मणपिन्त शहर बिल । अले काय् म्हाय् व जहान ज्वना नगरं पिहाँ वया धनघोर जंगलय् दुहाँ वन । धम्मिक धैगु पर्वतय् गया अन आश्रम दय्का च्वन । थथे अन प्यहा क्षत्रीयपि शीलयात रक्षा यान्ना कन्दमूल व फलफूल नया शुद्धगु जीवन हना च्वन ।

व स्थानय् ढहा यन्त धैहा राक्षम च्वनाच्वन । वया हाधि हाकः कथं नीकु हाकः । थ्व राक्षस जङ्गलयात रक्षायाना हि त्वना ला नइहा जुया च्वन । ला-हिद्वारा हे थःगु जीवन हना च्वन । अले व छन्हुया दिने न्हेहा किमि, िप्यहा सल व नीहा च्ल्ला नया नं थःगु नयपित्यागु तंके मफुगुलि याना- “थौं जिं निहा मस्त पवना नय्” धका बिचाः याना बोधिसत्वया दानया आध्यासय् सिइका ब्राह्मणया भेष कया जङ्गलं पिहाँ वया प्यहा क्षत्रीयपिग्याय् न्होने च्वना - “भो महाराज ! आः जि छपिन्त पुण्य दय्केया लागी निहा मस्त पवनेत थन वया । यदि जित मस्त त्रिल धाःसा अनागतय् थ्व लोकय् बुद्ध जुइ धका बोधिसत्वयाके निहा मस्त पवन । उक्त खँ न्यना सिरिगुत्त महाराज अतिकं लय्ताया- ‘हे सुबध ! जि निम्ह मस्त दान-या निर्मित लहिना तयागु खः । आः छ थुपि मस्त पवनेया लागी थन वल । अहो ! धार्थे थ्व जिगु लाभ खः धका बिचार याना अनं दना थः प्रिय पुत्र पुत्री निम्ह ज्वना लःथल नं ह्लाती ज्वना- जिथाय् वा धका धया निम्ह मस्त पवगिया ह्लाती ल.ह्लाना पृथ्वी तथा देवयात साक्षी तया ल.हाय्का दान बिल । नापं महापृथ्वी व देवसंघ नं जिगु लाक्षी जुइमा धका वयात बिल । सर्वज्ञ ज्ञान हे मस्त स्वया सच्चि दुगं

द्विच्छि दुगं प्रियतम जू । ध्व दान वियागुद्वारा सर्वज्ञ ज्ञानया कारण
जुइमा ।

व जुजुया प्रार्थनाया अन्तय् ध्व पृथ्वी कम्प जुल । नापं
आपालं आश्चर्यं नं ब्रम्हलोके ध्यंक प्रकट जुल । सुमेरु पर्वत राजा
नं क्याःतुगु सिमा (चाकु तुमा, तिमा) थें धामिक पर्वत पाले क्वछुत ।
थथे जुइ धुंका पलख वा वल । अकालय् पल्पसा त्वल । शक्र देव-
राजां विजयुत्तर शंख पुल । महाब्रह्मां ला.पा थात । फुक देवतापिसं
साधु कार बिल ।

अवले यन्त राक्षसं मस्तेत ज्वना पर्णशालाया न्यूने वना निम्हं
मस्तेगु गःपः ज्वना त्वाथला मारा मारा सः वय्क नल । राक्षसं
(मस्तेत) नःबले हि ऊवाःऊवाः वःगु खंसां सिरिगुन्तया चित्त कम्प
मजू । देवसंघं नं - अहो ! छंगू दान धात्थें हे श्रेष्ठ खः धका वयागु
दान स्तुति यात ।

मस्त दान ब्यूगु फलं वसपोल बुद्धया शासनय् उत्पन्न जुइपिं
फुक मनूत नीन्हेकु हाकः म्हधि जुइ । रूपनं बांलाइ । जुजुया न्होने
निम्ह मस्तेत नःगु खंसां नं मनं मस्यूगुलि व बुद्ध जुइगु बखते चान्हि
रस्मि नित्यरूपं थिना च्वनी ।

सारिपुत्र ! गुपिं जिगु शासनय् मार्गफल प्राप्त यायेफइ मखु ।
अथे हे मैत्रय बुद्ध सहित् प्यम्ह बुद्धपिगु शासने नं मार्गफल प्राप्त याये
मफुपिं लिपा नारद सम्यक् सम्बुद्धया समयय् प्राप्त याना काइ ।

▣▣▣ न्याम्हम्ह नारद सम्यक् सम्बुद्धया खँ क्वचाल ▣▣▣

नारद सम्यक् सम्बुद्धयां लिपा उगु हे कल्पे चंकी ब्राह्मण
रश्मिमुनि धयाम्ह सम्यक् सम्बुद्ध जुइ । म्हधि ख्वीकु हाकः, वंगल
सीमा बोधिबृक्षमा जुइ । रश्मि मुनि भगवानया चान्हि सुवर्णप्रभाथे
जागु जः थिना चवनी । वसपोल बुद्धया आयु न्याद्व दै जुइ । फुक
मनूत व्यापार ज्या याना जीवन हना चवनी । आपालं मनूतय्गु रूप
सुवर्णथे जुइ । वसपोलया शासनय् अनेक प्रकारया अलंकारं युक्त
जुइ । रश्मिमुनि भगवान बुद्धया फिगू पारमिता मध्ये छगू पारमि
अतिकं हे प्रख्यात जुल । व छु पारमि ?

सारिपुत्र ! ककुसन्ध भगवान बुद्धया समये चंकी बोधिसत्व
वजाया कुलय् जन्म जुया मघमाणव धँगु नां तल । व्यापारी ज्या
मदया ह्यापालाक व्यापार याय्या निमित्त वन । छदुगं (छगः) ध्यबां
फिदुगं ध्यबा फाइदा यात । ध्यबा प्राप्त याना छे वया च्वंगु बखते
डुंगा खुसी हे दुबिना वन । अले वं लिपा हःनं व्यापारया निमित्त वना
फिदुगं ध्यबा फाइदा याना छे वल । वया न्हेन्हु दुबले हे छे मि नल ।
वं हानं स्वकोगु पटक नं व्यापारया निमित्त वना अथे हे धन प्राप्त याना
छे लिहाँ वल । उखुनुया हे दिनय् खुंतय्सं धन खुया यंकल । (थुकथं)
व विनाश जुल । हानं व प्यक्वगु पटक नं व्यापारया निमित्त वना
अथे हे धन ज्वना वल । उखुनुया दिने नं जुजुं— “मघयात सःता
हति धका मनूतय्त आज्ञा जुल । राजपुरुषपिसं वना वयात ज्वना
जुजुया दरबारे यंकल । जुजुं मघया छे वना फुक धन ज्वना
वा धका मनूतय्त धाल । राजपुरुषपिसं अथे हे याना फुक धन जुजु-
यात बिल । मघमाणव दुःखं पीडित जुया कलाःलिसे तःसकं ल्वात ।

मघमाणव छे पिहाँ वया सुं छह्ण मन्नाथाय् वना छपु सांगा
 (कम्बल) सुवर्ण लकख (सुवर्ण मुद्रा) त्याय् कया व्यापारया निर्मित
 वना च्वंच्वं - "गन वन धाःसा जी धका बिचाः याना कोणम्बि
 नगरय् वना, कन्हेख्नु दिनय् उपोसथ शील पालय् यात । अन
 नगरवासीपि, निगमय् च्वंपि, व जनपदय् च्वंपि सभङ्ग ह्मितेया
 निर्मित नगरय् बिचय् वना च्वन ।

अवले ककुसन्ध भगवान बुद्धया अग्रश्रावक फल समापत्ति
 दना - "सुयात तःधंगु दुःखं पीडित जुया च्वन धका बिचाः याना
 दिव्य चक्षुं महासत्त्वयात खना थ्व मघयात पीडा जुया च्वन । छु जि
 थ्वया निर्मित थनया थनसं फल दय्का बी धका चीवर पुना पात्र
 ज्वना आकाश मार्गं वना नगरया दथुइ कुहाँ वया लंय् सिथय् च्वना
 बिज्याना च्वन । आपालं मनूतय्सं वसपोलयात खना - आर्य छपि
 थन छाय् च्वना बिज्यानागु धका न्यन । उपासक ! मघमाणवयात
 स्वयत् थन वयाच्वनागु खः धका धाल । आपालं मनूतसें दान बिइ
 धका भिक्षा बिइ हल । वसपोलं उक्त भिक्षा ग्रहण मयासे अर्थे हे
 च्वना बिज्याना च्वन । आपालं मनूत सभङ्ग ह्मितः वन । उबले
 मघमाणव वया वसपोल महाश्रावकयात खना वन्दना याना "भन्ते !
 छु इच्छा याया थन दना बिज्याना च्वनागु" धका न्यन । मघमाणवया
 निर्मित हे जि थन वयागु खः (धका) धयाबिज्यात । व खं न्यना
 मघमाणवया चित्त प्रशन्न याना थत मलंसः धयवा प्राप्त जूगु थे
 लय्ताया- "भन्ते ! जि पृथग्जन व्यापार याना प्यक्वः तक हे

महाविनास जुल । उर्कि जित तःधंगु दुःख जुल । आः निर्वाणया
व्यापार याय्गु धका धया सुवर्ण लक्ख व कम्बल नं वसपोलयात दान
बिल । दान बिया पञ्चाङ्ग पूर्ण जुइक वन्दना याना “भेगु छुं हे
प्रार्थना याय् मखु, सर्वज्ञ ज्ञानया कारण जुइमा धका प्रार्थना यात ।

थेरं माणवयात अनुमोदन याना - “उपासक ! छं गथे संकल्प
याःगु खः, अथे हे पूर्ण जुइमा” धका धया आकाशमार्गं अन्तरधान
जुया वना गन वने मंदु अन हे बिज्यात । वसपोल बिज्याय् धुंका
अन दान ब्यूगु स्थानय् छमा कल्पवृक्षमा उत्पन्न जुल । गन्धमादन
पर्वतय् फय्तुना च्वंम्ह देवताथे वसपोल कल्पवृक्षमाया ववय् फय्-
तुना बिज्यात ।

अबले कोशम्ब महाराजा सभङ्ग म्हितेया निरि आपालं मनूत
मुंका वनाच्वंबले दिव्य विमान थें जाःगु कल्पवृक्षमाया ववय् फय्तुना
बिज्याना च्वंम्हसित खना कल्पवृक्षमायाथाय् वल । कल्पवृक्षमा रक्षा
याना च्वंम्ह देवतां गःपः ज्वना पितना हल । जुजु तं पिकया व
माणवयात मि छ्वय्के बिल । पलेस्वांया कोठा पृथ्वीलं उत्पन्न जुया
वया मघमाणवयात ग्रहण यात । जुजु उगु आश्चर्यंगु खना त.सकं
तं पिकया बोधिसत्वयात लखय् थुन । लखं नं पलेस्वांया कोठा उत्पन्न
जुया वयात ग्रहण यात । जुजु उगु आश्चर्यंगु खना माणवयाके
न्यन - “भो माणव ! थ्व कल्पवृक्षमा सुनां ब्यूगु” धका ।
मघमाणवं - महाराज ! बुद्धया श्रावकं जित ब्यूगु खः । अथे खःमा
अग्रश्रावकयात छं न्होने सःता हति । अले महासत्वं अग्रश्रावक
बिज्याइगु प्रतीक्षा यायां “भन्ते ! जित अनुकम्पा (वरुणा) तया
जियाय् न्होने बिज्याहुं” धका अधिष्ठान यात ।

बोधिसत्त्वया अधिष्ठानया अन्ते अग्रश्रावकं दिव्यचक्षुद्वारा
वयागु चित्तयात सीका बिज्यासे आकाश मार्गं वया न्होने चवं
बिज्यात । बोधिसत्त्वं स्थविरयात खना पञ्चाङ्गं पूर्णं जुइक वन्दना
याना च्वन । स्थविरं जुजुयात धाल - 'थ्व साधारणम्ह मखु । थ्व
बुद्धांकुरम्ह ख । बुद्धबीज दुम्ह खः । पारमिता पूर्ण याये धुंकूम्ह खः ।
फुक्क सत्त्वपिन्त करुणा तइम्ह खः । सकल प्राणीपिन्त हित याइम्ह
खः ।' धका वयागु बुद्धांकुरया भाव कना बिज्यात । देशना याय्
धुंका हानं - थ्व महासत्त्वयात छुं मज्जुगु ज्या यात धाःसा थ्व नगर
पृथ्वी दुता वनी । छतं विनाश जुया वनी धका धया बिज्यासे जुजु व
मनूनय्गु न्होने हे आकाश मार्गं थःगु थासय् लिहाँ बिज्यात ।

जुजु वसपोलयागु वचन न्यना म्याना त्रास जुया बोधिसत्त्व यात
धाल - भो माणव ! थनि निसें छ जिमि किजा जु धका बोधिसत्त्व-
यात थः किजाया स्थानय् तल ।

Dhamma.Digital

सारिपुत्र ! थथे चंकी ब्राह्मण छपु कम्बल दान याः गुलि थुजोगु
सम्पत्ति प्राप्त जुइगु खः । वं ककुसन्ध बुद्ध, कोणागमन बुद्ध, काश्यप
बुद्ध, जि (गौतम बुद्ध), मैत्रीय बुद्ध, राम बुद्ध, धर्मराजा बुद्ध,
धर्मस्वामि बुद्ध व नारद बुद्ध थुपिं गुम्ह बुद्धपिनिगु शासनय् निरन्तर
रूपं महादान बिया पारमिता पूर्ण याना बुद्ध जुइ ।

सारिपुत्र ! थथे गुपिं सत्त्वपिं जिगु, मैत्रीय, राम, धर्मराजा,
धर्मस्वामि व नारद सम्यक् सम्बुद्धया शासनय् अग्रधर्म प्राप्त मजुल

धाःसा लिपा चंकी ब्राह्मण रश्मिमुनि बुद्ध जुइबले वसपोलया शासनय्
मार्गफल प्राप्त याना काइ ।

❏ खुम्ह्म्ह रश्मिमुनि सम्यक् सम्बुद्धया खँ ववचाल ❏

सारिपुत्र ! हानं रश्मिमुनि सम्यक् सम्बुद्धया शासन मदय्
धुंका उगु मन्द कल्प फुइ धुंका मेगु छगू मन्दकल्प जुइ । उगु कल्पय्
देवदेव व नरसिंह धर्पि निम्ह बुद्धपि उत्पन्न जुइ ।

न्हापालाक शुभ ब्राह्मण देवदेव धैम्ह सम्यक् सम्बुद्ध जुइ ।
म्ह्धि चय्कु हाकः जुइ । चम्पक सिमा बोधिबृक्षमा जुइ । छ्चाखेर
जः दुगु थें बुद्धया रश्मि लोकय् न्यकं थिना च्वनी । उक्त जः
लोकया फुक स्थानय् थ्यकं थ्यनी । चिकु तथा तांनो नं जुइ मखु ।
देवदेव सम्यक् सम्बुद्धया आयु चय्दः दं जुइ । बुद्धया आनुभाव हे
पृथ्वी सुगन्ध युक्तगु साली जाकि प्राकृतिक रूपं उत्पन्न जुइ । फुक
मनूत व्यापार तथा बुं ज्या याय् माली मखु । बास वोगु साली
जाकि कया थुया नइ । बुद्धया आनुभवं हे छमा नाना प्रकारया
थलबल तथा आभरण युक्त कल्पबृक्षमा उत्पन्न जुइ । मनूतय्सं छु छु
इच्छा याःगु खः, उगु उगु बस्तु कया परिभोग याइ । इमिगु सम्बन्ध
हे इमिगु प्राकृतिक रूप सुवर्ण वर्णगु जुइ । सारिपुत्र ! देवदेव सम्यक्
सम्बुद्धया फिगू पारमिता मध्ये छगू पारमिता अतिकं प्रख्यात जुल ।
उकि हे थुजोगु सम्पत्ति लाभ जुइगु खः । व छु पारमिता ?

सारिपुत्र ! कोणागमन भगवान बुद्धया समये शुभ ब्राह्मण

छद्दन्त-नागराज (किसि) जुया छद्दन्त धैगु पुखूया तीरे उत्पन्न जुल । अले छद्दन्तुया दिने कोणागमन बुद्धया कोण्डञ्ज थेर धयाम्ह श्रावक आयु फूगुलि छद्दन्त पुखु सिथे परिनिर्वाण जुल । अबले छद्दन्तय् च्वंम्ह किसि सर्वज्ञ ज्ञानया कामना याना कोण्डञ्ज थेरया शरीर खना तसकं लय्ताया जि थन थेरया शरीर उना छ्वय् धका विचाः याना— “भो देवसंघ ! यदि जि न्हापायागु जन्मय् पुण्य याना वयागु दुसा, आः जित पा (कति) जिगु न्होने उत्पन्न जुइमा” धका अधिष्ठान यात । बोधिसत्वपिनिगु इच्छा पूर्ण जुइगु जुयाच्वन । अथे जुया पा वया न्होने हे उत्पन्न जुल । वं पां निपु दन्त धयना छपु दन्त बँय् प्यकुंलाक मिले याना, मेगु छपु दन्तद्वारा सःनः दय्का, उइत बँय् मिलय् यायेत स्वल । थ्व विश्वकर्मा देवपुत्र खना तावतिस भवनं कुहां वया फुक ज्या सिधय्का विल ।

व (किसि) सुवर्णया त्वादेवां छद्यने मि तया थेरयात याय्-माःगु कर्तव्य पुवंकल । न्हेन्हु तक किसि सभङ्ग म्हितीगु थें उया ल्यं दुगु अनं हया सःनःखे तल । वं छद्यने चन्दसार (श्रीखण्ड) सि तया उकी द्यने तल । उक्त धातु आकाशय् ब्वल ।

अले देवतापिसं व अस्थि धातु कया चैत्य दय्कल । अवले छद्दन्त किसि - थ्व दन्तदान व सत्कार यानागु पुण्यद्वारा बुद्ध जुइ दय्मा धका प्रार्थना यात । व आयु दतले च्वना, जीवनया अन्ते तुषितपुरय् उत्पन्न जुल । सारिपुत्र ! थथे शुभ ब्राह्मण पारमिता पूर्ण याना लिपा बुद्ध जुइतिनि ।

सारिपुत्र ! गुपि जिगु ब मैत्रीय आदि खुम्ह सम्यक् सम्बुद्धया शासनय अग्रगु धर्म प्राप्त याना काय् फइ मखु । इपि लिपा देवदेव सम्बुद्ध उत्पन्न जुइबले वसपोलया न्होने अग्र धर्म प्राप्त याना काइ ।

☀ न्हेम्हम्ह देवदेव सम्यक् सम्बुद्धया खँ ववचाल ☀

सारिपुत्र ! हानं मेम्ह देवदेव सम्यक् सम्बुद्धया शासन फुइ धुंका लिपा उगु हे कल्पय् तोदेय्य ब्राह्मण नरसिह धैम्ह सम्यक् सम्बुद्ध जुइ । ख्वीकु हाकः म्हघि जुइ । चय्द्रः दँ आयु जुइ । पाटली सिमा वोधिबृक्षमा जुइ । बुद्धया आनुभावं बास वःगु साली जाकि पृथ्वीं उत्पन्न जुइ । फुक मन्तय्सं व्यापार तथा बंज्या याये माली मखु । उक्त नस्वा वःगु साली जाकि कया नइ । छमा कल्पवृक्षमा नं उत्पन्न जुइ । भगवान बुद्धया चव्य् योजन प्रमाणगु तुयूगु इलां आकाशय् बबया नित्यरूपं प्रतिस्थित जुया चवनी । वसपोल भगवान बुद्धया पारमिता मध्ये छगू पारमिता अत्यन्त रूपं प्रख्यात जुल । उगु पारमिता छु ?

सारिपुत्र ! न्हापा काश्यप भगवान बुद्धया शासन फुइवं जिगु शासन नं मद्दुनिबले निम्हसियां बिचे तोदेय्य ब्राम्हण नन्द माणव जुया चवन । अले छन्हुया दिने छम्ह प्रत्येक बुद्ध भिक्षाचरण बिज्यात । नन्द मानवं प्रत्येक बुद्धयात खना पञ्चाङ्गं पूर्ण जुइक वन्दना याना छपु कम्बल व सुवर्ण लकख (सुवर्ण मुद्रा) नं प्रत्येक बुद्धयात पूजा यात । पूजा याय् धुंका पुनः “ध्व दान यानागु पुण्य

द्वारा लिपा बुद्ध जुइदयेमा" धका प्रार्थना यात । प्रत्येक बुद्ध व कयः बिज्यासे न्यया बिज्यात । प्रत्येक बुद्धया च्वय कुछि ति व क्वय कुछिति, तुति कुछिति थुकथं निथाय ल्यंका हा छहां तोपूगु जुया च्वन । नन्द मानवं खना - श्व कम्बल दान बियागु पुण्यं सर्वज्ञानाका कारण जुइमा । जिगु आणाचक्र क्वय छगू योजन तक्क च्वय छगू योजन तक्क जुइमा धका प्रार्थना यात ।

प्रार्थनाया अन्त्य प्रत्येक बुद्ध नं - "वया छु इच्छा यागु खः, उक्त पूर्ण जुइमा धका धया गामं पिहाँ बिज्यात । लँय बिच्य् छहा मिसा मचां प्रत्येक बुद्धयात खना- "श्व (कम्बल) सुनां ब्यूगु" धका न्यन । नन्द माणव धैहा व्यापारीं ब्यूगु उपासिका' धका लिसः बिल । वं छु प्रार्थना याना ब्यूगु ? उपासिका ! सर्वज्ञ ज्ञान व राज आणाचक्र थुपि निगू प्रार्थना याना ब्यूगु खः । व न्यन मिसा मचां प्रणञ्ज चित्तं थःगु कापः छक् नं बिया - "भन्ते ! श्व दानद्वारा यदि व्यापारी उगु सम्पत्ति प्राप्त जुइगु खःसा, जि वया देवी जुइ दय्मा धका प्रार्थना यात । थये निगू प्रार्थना याना उगु स्थानय् बांलाका अन शालाय् प्रत्येक बुद्धया रूप दय्का स्थापना यात । मिसा मचां छयने च्वंगु सं धयना चिकने बुला मि च्याका पूजा यात ।

थये उपि निम्हसिनं नं पुण्ययाना आयुगा अन्ते तावतिस भवने उत्पन्न जुल । अन मनूतय्गु गणना कथं स्वंगू कोटि व सत सहस्रवर्ष (३०१०००००) च्वना बोधिसत्व तावतिस भवनं च्यूत जुया द्वारावती राजधानी जुजु जुया दशराज धर्म मस्यंकुसे धर्मश्रमं राज्य याना

धार्मिकम्ह धर्म राजा धैम्ह जुया च्वन । जम्बुद्वीप छगूलि प्रभुत्व
 कायम याना क्वय् व च्वय् योजन प्रमाण आणाचक्रं युक्त याना
 महानुभाव सम्पन्नम्ह दानशीलादि पारमिता धर्म्य प्रश्न चित्त याना
 च्वन । कुमारी नं अनं च्युन जुया अन हे महाभोगं युक्तगु सेट्टीया
 कुलय् उत्पन्न जुन । किखुदंया उमेरे रूप यौवन सम्पन्न जुइवं धर्म
 राजायात बिइ यंकल । वया नां मंगलदेवी, जुजुया नं प्रियम्ह छः ।
 वया किखुदुः नृत्यक स्त्रीपि दु । फुकं नृतक स्त्रीपि थःत लाभ जूगु
 कया नइगु जुयाच्वन । तर मंगलदेवीं दान बिइगु इच्छा याना
 न्हापालाक दान बिया तिन नइगु जुयाच्वन । उबले धर्मराज व
 मंगलदेवी न्हापायागु जन्मय् दान बिया अनं च्युत जुया दानया आनु-
 भावं देव मनुष्य सम्पत्ति अनुभव यात । उगुं थुगुं जन्मय् पारमिता
 पूर्णं याना आः तोदेय्य ब्राह्मण जुया जन्म जुन ।

सारिपुत्र ! थये थ्व दान बिया वःगु फलं तोदेय्य ब्राह्मण
 अनागते नरसिंह धैम्ह सम्यक् सम्बुद्ध जुइ । गुपि मनूत, सारिपुत्र !
 जिगु शासनय् मैत्रीयादि न्हेम्ह बुद्धपिनिगु शासनय् नं मार्गफल प्राप्त
 याय् मफुसा, इपि लिपा नरसिंह सम्यक् सम्बुद्धया शासनय् प्रार्थना
 याइ ।

☀ च्याम्हम्ह नरसिंह सम्यक् सम्बुद्धया खं क्वचाल ☀

सारिपुत्र ! नरसिंह सम्यक् सम्बुद्धया शासन अन्तरधान जुइ
 थुंका उगु हे कल्प पुलेवं शून्य कल्प जुइ । शून्य कल्प फुइवं हे बुद्धपिसं
 युक्तगु मन्द कल्प जुइ । उक्त कल्पय् न्हापालाक तिष्य धैम्ह सम्यक्

सम्बुद्ध जुइ । म्ह हाकः चय्कु हाकः जुइ । निग्रोध सिमा बोधि-
 वृक्षमा जुइ । आयु चय्दः दें जुइ । तिण्य भगवान बुद्धया प्रभा मि थें
 चार्निह फुकं दिणाय् जाज्वल्यमान जुइ । उवले ध्या, धी, चिकं, थनत य
 सर्वप्रकारया खाद्य भोज्य (नय् त्वनेगु) व थलबल नं उत्पन्न जुइ ।
 गुम्हसिया छु छु यो उम्हेसिया व व वस्तुत कया थःगु इच्छा अनुमार्ं
 परिभोग याइ । वसपोल भगवान बुद्धया फिगू पारमिता मध्ये छगू
 अत्यन्त रूपं प्रख्यात जुल । व छु पारमिता ?

सारिपुत्र ! कोणागमन भगवान बुद्धया समयय् धर्मराजा
 धयाम्ह महाराजां चम्पा धयागु शहरय् राज्य याना च्वन । वया
 न्याम्ह कार्यापि दु । इमिगु नां धर्मसेन, भद्र, राम, प्रमाद व धवल
 जुल । इपि मध्ये धनपाल किसि दकसिवे त.धिकम्ह काय् धर्मसेन
 धर्म बोधिसत्व जुया जन्म जुल । जुजुं न्याम्ह कार्यापिन्त तक्षशिलाय्
 (न्याम्हं) आचार्यया थाय् शिल्प विद्या ब्वंकेया निति छवल । इपि
 धर्मसेन दानशील या शिल्प सय्कल । भद्र विष-शिल्प सय्कल, राम
 अग्नि-शिल्प, प्रमादं लुकमि-शास्त्र व धवजं सर्प शास्त्र ब्वन । थथे
 न्याम्ह राजकुमारपि न्यागू शिक्षा सय्का व मेगु नं (ब्वने) मिधय्का
 आचार्ययाके विदा कया तक्षशिलां पिहाँ वया (थःगु शहर पात्रे
 स्वया) लिहां वया छसिनिसें चम्मा नगरय् थयंक बल ।

इपि बौयाथाय् वना सय्का वयागु शिल्प प्रकाश यात । बौम्हं
 कार्यापिनिगु शिल्प विद्याय् लय्ताया स्तुति याना इमित महान
 सत्कार यात । इपि ल्याय्म्ह जूसेलि जुजुं कार्यापिनि प्रति स्नेह-उत्पन्न

याना थये बिचाःयात - “थुपि नां जाःपि राजकुमारपि खः, यदि जि छम्हेसिन जक राज्य बिल धाःसा इमि बिचे तसकं त्वापु जुइ । न्याम्हेसिनं सय्का व.गु शिल्प-विद्या आपालं मनूतय्गु बिचय् प्रकाश याय् । इपि मध्ये गुम्हेसिया शिल्पयात प्रसंसा याइ वयात राज्य बिइ धका बिचा याना पुन जुजुं डुंगा दय्के बिया काय्पिन्त सःता बाबुपि ! छिपि मध्ये गुम्हेसिनं, मेगु नगरय् थ.म्हं सय्का वयागु शिल्प वयना गुम्हेसिया शिल्प बिद्यायात आपासिनं प्रशंसा याइ वयात राज्य बिइ धका धया काय्पिन्त त धंगु डुंगाया तया मेगु नगरय् छ्वल ।

उबले हे डुंगा सागरया विचय् थ्यंकः वन । सागरय् बिचय् थ्यंकः व.गु डुंगा, भद्र कुमार विप (मोह) खना बिचाः यात-क्वय् महासमुन्द्रे आश्चर्यगु बिष दइ । छु जि समुद्रया क्वय् विषया शिल्प वयना जयकार प्राप्त याय् । बी न जयकार (त्यागु) न्यना तुय्गु छत्र बी धका बिचाःयाना महासमुन्द्रे कुहाँ वन । अबले हे तःधिकम्ह न्या वया वयात उवना नल । अर्नलि डुंगा न्ह्योने चलय् याना यंकल संध्याइले समुद्रया लः तरगया शक्ति याना थहाँ वया लः फुरु फुरु जुया मि छयाल बछयाल जुइक पिहां वोगु थें जुन । उबले हे रामं व खना बिचाः यातकि - महासमुन्द्रे क्वय् मि पिहां वइगु आश्चर्यगु मुहान दय्मा धका मती तया जि महासमुन्द्रे क्वहां वना समुद्रं मि मुंका हया जयकार प्राप्त याये, जिमि बी नं उक्त खँ न्यना जित हे महान सम्पत्ति बिइ धका बिचाःयाना महासमुन्द्रे कुहाँ वन । वयात नं तःधिकम्ह न्या वया नल ।

अनंलि चा फुसेलि डुंगा न्ह्याके यंकल । मध्यान्ह समय महा-
समुद्रे सूर्य मण्डल खना प्रमादं बिचाः यातकि - “श्व महासमुद्र क्वय
आश्वयंगु लुं दु । जि लुंकमि शास्त्रया प्रभाव वयना महासमुद्रय
क्वहां वना अन लुं कया ह्ये । अले जि त्यागु जुइ । बौनं श्व खबर
सीका सम्पत्ति बिइ घका बिचा याना महासमुद्रे कुहां वन । वयात
नं न्यां ज्वना नल ।

अले अन हानं डुंगा न्ह्याके यंका मेगु नगरय थ्यंक वन । अबले
ध्वजं बिचा यात - “जि नगरवासीपिन्त सपंया शिल्प क्यने धका
मती तथा सर्पया भेष कया मनूतयगु बिचं बिचं वन । मनूतयेसं वयात
खना ग्याना - हे सर्प ! सर्प ! धका ल्वहं कथि दायफक्व दाय
दुर्बल यात । व न अन हे सिना वन ।

अबले धर्मसेन राजकुमार बोधिसत्व याकचा हे उगु नगरय
च्वना च्वन । उबले च्युद्धः ऋषिपिं हिमालय आकाशमार्गं वया उगु
हे नगरे कुहां वया भिक्षा वन । धर्मसेन कुमारं इमित खना-जि फुक
शिल्प विद्या चतुरम्ह जूसां नं आकाशं वने मफु । थुपि ऋषिपिं गथे
जुया आकश वने फूगु धका बिचाःयाना इमि न्ह्योने वना- भन्ते ! छु
शिल्प सय्वं थथे आकाशं वने फइगु धका न्यन । माणव ! थुपि फुकं
ऋषिपिं त.धंगु जङ्गलय् च्वना थुजो थुजोगु शिल्प स्यू, उकिं जिपिं फुक
आकाशमार्गं वनागु खः धका धाल । जि तक्षशिलाय् बांलाक शिल्प
सय्का वयासां आकशमार्गं वनेगु समर्थं मदु । साधू भन्ते ! जि गुबले
तक उगु शिल्प विद्या सइ मखु, उबले तक छपिनि सेवक गुइ धका

प्रार्थना यात । इपि ऋषिपिसं करुणा तथा वयात ज्वना - आकाश
मार्गं हिमालय दुहां वना बोधिसत्वयात प्रब्रजित यात । धर्मसेन कुमार
प्रब्रजित जुया परिशुद्धरूपं शील पालन याना कसिण भावना यायां
याकनं हे पञ्च अभिज्ञा व अष्टसमापत्ति प्राप्त याना- “लु जि जिमि
बौ धर्मराजायात ध्व जो मदुगु णित्प प्रकाश याना क्यने थका विचाः
याना इपि ऋषिपि सकसतं कन । उक्त खँ न्यना ऋषिपिसं साधु
धका स्वीकार यात । धर्मसेनं फुक ऋषिपिन्त वन्दना याना ऋद्धिद्वारा
आकाशमार्गं चम्पा नगर पाले स्वया वन ।

नगरय् थ्यंका धर्मसेनयात खना स्तुति यात । व बीया थासय्
वना च्वन । जुजुं काय्यात खना स्तुति याना पुत्रस्नेह उत्पन्न याना
वयात फेतुकल । अवले धर्मराजां प्यम्ह काय्यपिनिगु खवर न्यन कि-
बावु ! छं किजापि गन वन ? छ जक याकचा छाया वयागु ?
धर्मसेनं जूगु खँ फुक प्वंकल । जुजुं उक्त खँ न्यना - बावु ! आः जि
बृद्ध जुइ धुकल । छन्त राज्य व तुयुगु छत्र नं विइ धका धाल । धर्मसेनं
बीया आज्ञा स्वीकार यात । बोधिसत्व श्रमण परिष्कार तोता गृहस्थी
जुया “ध्व श्रमण परिष्कार ऋषिस्थानय् वनेमा” धका अधिस्थान
यात । फुक श्रवन परिष्कार आकासं ववया वना ऋषिपिनि न्ह्याने
प्रकट जूवन ।

धर्मराजां शहरय् नाय्खि च्वय्के बिया शहरय् च्वंपि मुंके बिया
लम्बुसा देवी नापं बोधिसत्वयात अभिषेक यात । अन धर्मसेन
बोधिसत्वं लम्बुसा देवी नापं धर्मानुसारं राज्य याना च्वन । अले

ताकाल मदुवं हे लम्बुसा देवीया गर्भं दत्त । काय् बुङ्कल । काय्
 न्यासि वने सय्वं हानं म्हचाय् बुल । अले छन्हुया दिनय् धर्मसेन जुजु
 देवीनापं काय् म्हचाय् नं सेनां चाहिका लखे म्हितःवनेया निति नगरं
 पिहां वया गङ्गातीरे वना लखे म्हितल । उवले छम्ह राक्षस निम्ह
 मस्त नयेगु इच्छा याना नय्पित्यागु सहयाय् मफया ब्राह्मणया भेष
 कया वया (जुजुयात) जयकार याना मस्त भवन । बोधिसत्वं लय्ताया
 ब्राह्मण धका मती (लय्) तया निह्य प्रिय पुत्रपुत्रीपिं ज्वना
 —“थनवा ! मस्त बिइ धका धया कलस (लःथल) ज्वना —“पुता !
 जित छियि मयोगु मखु अथेसानं मस्त स्वया सलंसः दुगं द्वलदः दुगं
 सर्वज्ञ जान हे जित यो । ध्व मस्तदान यानागुलिं लिपा जि बुद्ध जुइमा
 धका राक्षसया त्हाती लः हाय्का निम्ह मस्त बिल । बोधिसत्त्वया
 उगु दानया आनुभावं पृथ्वी कम्प तथा आश्चर्यं प्रकट जुल । ब्रह्मलोक
 थ्यकं छगू हे कोलाहल जुल । चम्पा नगरय् रत्न वर्षा जुल । फुक
 असुर गन्धर्वादि देवतापिसं महासत्त्वयात पूजा यात । राक्षसं नं मस्त
 नया बनय् दुहाँ वन ।

बोधिसत्त्व —“जि दान बियागु धार्थे हे बांलाक बिया’ धका हर्ष
 जुया व दिनय् लम्बुसा देवी नाप सुवर्णं पालकी च्वना नगरपाखे स्वया
 लिहाँ वया च्वंबले नगरद्वारय् छम्ह दुःखिम्ह बुढाम्हेसित खना
 करूणा तया :- छाय् छं दुःखं च्वना च्वनागु धका न्यना — महाराज!
 जि काय् म्हाय् मदु । उकिं दुर्बल जुया अति दुःख सिया च्वनागु
 धका बिन्ती यात । व खं न्यना जुजुं बिच्चाःयात —“ध्व लम्बुसा देवी

वयात बिया पारमिता ग्रहण याय् धका मती तथा देवी नापं कुहां
 वया देवीया ल्हाः उवना - भो देवी ! वा, वयात बिइ धका व देवीया
 ल्हाः व (बुढा) या ल्हाती तथा बिया - “ श्व दान बियागु सर्वज्ञ
 ज्ञानया कारण जुइमा धका लः हाय्कल । उबले हे आपालं आश्चर्यगु
 लोकय् प्रकट जुल । उबले जीर्ण पुरुष - भद्रे ! जि बुढा जुइ धुकल ।
 जिके राजसम्पत्ति मदु ! गथे याना छ जिथाय् चवने फँगु धका धाल ।
 धर्मसेन जुजुं उक्त खं न्यना खुशी जुया जि बुढायात राज्य बिया
 प्रब्रजित जुइ धका मती तथा बुढायात सतके छोया - “हे जीर्ण
 पुरुष ! जि फुक राज्य छन्त बिइ । श्व दान यानागु पुण्यं लिपा बुद्ध
 जुइमा धका वया ल्हाती लः हाय्का वयात राज्य बिल ।

बोधिसत्वं राज्य बिया अष्टपरिष्कार प्रर्थना यायां अष्ट-
 परिष्कार जिथाय् वय्मा धका प्रार्थना यात । उबले अष्टपरिष्कार
 चेतना दुम्ह थें जुजुया न्होने उत्पन्न जुल । सर्वज्ञ बोधिसत्वपिनिगु
 इच्छा पूर्ण जुइगु जुया चवन । जुजुं अष्टपरिष्कार कया प्रब्रजित
 जुया हानं उबले हे कसिण भावना याना पञ्च अभिज्ञा तथा अष्ट-
 समापत्ति प्राप्त याना आकाश मार्गं हिमालय पाखे स्वया बना
 ऋषिपिन्थाय् वन ।

उबले कोणागमन भगवान लोकय् उत्पन्न जुल । छगू समय
 कोणागमन भगवान बुद्धया छहा श्रावक ऋषिपिन्थाय् वन । फुक
 ऋषिपिसं अहंत्यात खना वन्दना याना लता आदि ध्यना वयात पूजा

यात । ऋषिपिसं वसपोल श्रावकयात अन चच्छ तल । वसपोल सुये हे तथ गतयाथाय् बिज्यात ।

धर्मसेन ऋषि हिमालयं पिहाँ बिज्याना आकाश मार्ग कोणा-
गमन भगवानया न्होने बिज्याना, ह्लापा गुबले हे मखंगु स्वीनिगू
लक्षण व चयगू व्यञ्जनं युक्तह्य, छचाखेरं रश्मि युक्तह्य तथागतयात
खना चित्त प्रशन्न याना निरन्तररूपं पञ्चवर्ण प्रीतिद्वारा स्पशितगु
शरीर जुया तथागतयात धर्मदेशना याके मास्ते वया - भगवान !
धर्मदेशना याना बिज्याहूँ, सुगत ! धर्मदेशना याना बिज्याहूँ धका
धर्मदेशना याचना यात । सारिपुत्र ! अले कोणागमन भगवानं
धर्मसेनया जीवन अन्त थयने न्हो हे विस्तर रूपं निर्वाण यंकीगु धर्म
परिषदया बिचय् कना बिज्यात । उबले धर्मसेनं निर्वाणं युक्तगु धर्म-
देशना न्यना हर्ष जुया - तथागतया धर्म अत्यन्त रूपं गौरव तय्मागु
खः उकि मेगु पूजा याय्गु मन्वः । छथो हे पूजा याय्बह जू धका
छथो त्वाह्लाना तथागतया धर्मयात पूजा याय् धका मती तया
पञ्चाङ्गं पूर्ण जुइक भगवान बुद्धयात वन्दना याना जीवन परित्याग
यायां- “भन्ते ! छपिनिगु धर्म देशनायात ल्वःगु छुं पूजा याय्गु मद्दु ।
सर्वश्रेष्ठगु अंग हे छपिनिगु धर्मय् पूजा याय् । श्व जिगु (पूजाद्वारा)
सर्वज्ञ ज्ञानया कारण जुइमा धका प्रार्थना याना सत्यक्रियाद्वारा लुसि
गःपः त्वाह्लात । उबले हे छथो नापं गःपः त्वादला कुतुवन ।
बोधिस्तव जीवन परित्याग याना अनं च्युत जुया छना दनावह्य थें
तुपितपुरे महर्द्धकह्य महानुभावह्य देवपुत्र जुया उत्पन्न जुल ।

थथे धर्मसेन जुया धनपालक बोधिसत्त्वं कोणागमन भगवानया
शासने जीवन परित्याग याना अनागते तिष्य धैह्य अहंन्त सम्यक्
सम्बुद्ध चय्दः दं आयुह्य व सर्व लोकया उत्तमह्य जुइ ।

सारिपुत्र ! गुपि जिगु तथा मैत्रीयादि च्याह्य बुद्धपिन्त खना
नं यदि निर्वाण प्राप्त याय् मफुसा इपि फुक लिपा तिष्य भगवानया
शासनय् प्रार्थना याइ ।

☀ गुह्यह्य तिष्य सम्यक् सम्बुद्धया खे ववचाल ☀

तिष्य भगवान बुद्धया शासन लोप जुइ धुंका वहे मन्द
कल्पय् पारिलेय्य हस्तिराजा सुमंगल धैह्य सम्यक् सम्बुद्ध जुइ ।
चय्कू हाकः म्हधि जुइ । द्विद्धि दं आयु व नागसिमा बोधिवृक्षमा
जुइ । बुद्धया रश्मि न्हिने सुवणं प्रभा थें थिना व चान्हे वह्या प्रभा
थें जुइ । बुद्धया आनुभावं छमा कल्प वृक्षमा नानाप्रकारया समान
तथा अलङ्कारं युक्तगु प्रकट जुइ । फुक मनूत बुद्धया तथा व्यापार
याय् माली मखु । थ.त अलंकार याना सुखं म्वाना च्वनी ।
कल्पवृक्षमाया आधार कया नित्यरूपं सभङ्गं तृप्त याना च्वनी ।
बुद्धया आनुभावं दिव्य सुख थें जाःगु सुख अनुभव याना च्वनी ।
सारिपुत्र ! वसपोल भगवानया किगू पारमिता मध्ये छगू पारमिता
प्रख्यात जुल । उकिं हे थुजोगु सम्पत्ति प्राप्त जुइगु खः । व छु
पारमि ?

सारिपुत्र ! न्हापा पारिलेय्य किसि प्रनाद धैह्य चक्रबर्ती जुजु
जुया जम्बुद्वीप छगुलिं राज्य याना च्वन । लिपा ककुसन्ध भगवान

बुद्ध लोक्य उत्पन्न जुल । उवले महाप्रनादं चक्रवर्ती जुजुं थःगु पुण्यया
 आनुभावया आधार कया चक्ररत्न यात अरे यात - “हे चक्ररत्न !
 महासमुद्र्य वना मणिरत्न कया हति । चक्ररत्न महासमुद्र्य वना
 मणिरत्न हया महापनाद चक्रवर्ती जुजुया स्थान्य तल । लिपा
 हस्तिरत्न यात धाल- हे हस्तिरत्न ! छ छदन्त दहलय वना हस्ति-
 रत्न ज्वना वा । व नं अन वना छदन्त कुलं चय्द्वः छदन्त किसित
 ज्वना जुजुया स्थान्य तय् हल । हानं दिव्य अश्वरत्नयात अथे हे
 अरे यात - “हे अश्वरत्न ! सिन्धव खुसिया सिथ्य वना अश्वरत्न
 कया हति” धाल । दिव्य अश्वरत्न नं सिन्धव नदी तिर्य्य वना
 अश्वरत्न कया हया जुजुया स्थान्य तल । हानं जुजुं स्त्रीरत्नयात अरे
 यात कि - भद्रे ! उत्तर कुरूद्वीपे वना स्त्रीरत्न कया हति” धका
 धाल । स्त्रीरत्नं उत्तर कुरूद्वीप्य वना चय्द्वः स्त्रीरत्न हया जुजुया
 प्रासादय् तल । हानं मणिरत्नयात सःता - मणिरत्न ! छ वैपुल्य
 पर्वतय् वना चय्द्वः मणिरत्न कया हया अथे हे तय् हति । लिपा जुजुं
 परिणायक रत्नयात अरे यात - भो परिणायक ! छ स्वंगू द्वीप्य
 वना छत्र मणिरत्न कया हति । परिणायक स्वंगू द्वीप्य वना स्वंगू
 श्वेत छत्र-मणिरत्न कया हया जुजुया स्थान्य तल ।

पुनः जुजुं गृहपतिरत्नयात अरे यात - भो गृहपतिरत्न ! छ
 फिखूगू महानगर्य वना मणिरत्न कया हति । गृहपतिरत्न फिखूगू
 महानगर्य वंबलय् छगू नगर्य ककुसन्ध भगवान बुद्ध खना ‘बुद्ध’
 धका मसिया वं भगवान बुद्धयाके न्यन - माणव, छंगू नां छु ?
 सारिपुत्र ! अले ककुसन्ध भगवानं - गृहपतिरत्न ! जिगु नां

शास्ता खः । गथे जुया शास्ता जूगु ? गृहपति ! जि स्वीछगू भूमि (भूवन) या शास्ता खः । माणवं - छपिके छु गुण दु ? छपिके छु चि (प्रकट) दु ? गथे जुया छपि स्वीछगू भूवनया शास्ता खः ? भो गृहपतिरत्न ! “इति पि सो भगवा अरहं सम्मासम्बुद्धो विज्जा-चरणसम्पन्नो सुगतो लोकविद् अनुत्तरो पुरिसदम्मसारथि सत्था देवमनुस्सानं बुद्धो भगवा” थुलि जिगु प्रकट गुण खः । उकिं जि स्वीछगू भूवनया शास्ता (आचार्यं) खः । गृहपतिरत्न भगवान बुद्धया गुण सुवर्ण पत्रय् च्वया - गृहपति, थुलि हे जक गुण स्यूगु कि अथवा हानं मेगु नं दनि धका न्यन । मेगु नं जिके यक्व दनि । अथे जूमा जित कना हया बिज्याहूँ । भगवान बुद्धं चय्गु व्यञ्जनया गुण कना बिज्यात ।

गृहपतिरत्न भगवान बुद्धया ख्वीकु (६०) हाकः हाधि व फुक रूप काय पत्रय् च्वया बुद्ध गुण ज्वना लिहाँ वना महापनाद चक्रवर्ती जुजुयात क्यन । उबले चक्रवर्ती जुजुं बुद्ध गुण मस्यू । उकिं वं पुरोहितयाके न्यन - थ्व बुद्ध गुण सत्य खला ? महापनाद चत्रवर्ती जुजुं बुद्ध गुण सीका मूर्छा जुल । पुनः होस वय् धुंका पुरोहितयाके न्यन - थ्व बुद्ध गुण सत्यगु खःला ? जुजु निकोल नं लिसः न्यना मूर्छा जुल । स्वकोगु पटक नं अथे हे न्यना अथे हे मूर्छा जुल । हानं होस दय् धुंका - आचार्य ! स्वीनिगू महापुरूष लक्षण व चय्गू व्यञ्जन नं सत्यगु हे खःला ? खः महाराज ! बुद्धया लक्षण सत्यगु हे खः । व खँ न्यना जुजु मूर्छा जुया हानं होश वय् धुंका गृहपतिरत्नयात धाल - ‘छंगु कारणं अमून्यगु रत्नया खँ न्यने दत । आः छन्त मेगु पूजा मत्त्वः ।

चक्रवर्ती छत्रद्वारा पूजा याय् धका धया ऐश्वर्यद्वारा गृहपतिरत्नयात
अभिषेक यात । गृहपतिरत्नयात चक्रवर्ती ऐश्वर्य प्रतिस्थापना यात ।

सारिपुत्र ! अले महापनाद चक्रवर्ती जुजु प्राशादं ववहाँ वया
याकचा हे भगवान बुद्ध च्वना बिज्यागु पाखे स्वया वना छमा निग्रोध
सिमाववय् वना अन फय्तुना भगवान बुद्ध च्वना बिज्यागु दिशा पाखे
स्वया पञ्चाङ्गं पूर्ण जुइक वन्दना याना - यदि जि त्रिरत्नय् अचलरूपं
श्रद्धा दुगु खःसा, भिक्षुपिन्त प्रतिरूपगु श्रमण परिष्कार उत्पन्न जुइमा
धका सत्य क्रिया यात ।

सारिपुत्र ! अले ककुसन्ध भगवानं लोकय् स्वया बिज्याना -
महापनाद चक्रवर्ती जुजुं जिगु उद्देश्य याना तापाक लं वया च्वंबले
श्रमण भावया निमित्त प्रतीक्षा याना परिष्कारया निमित्त सत्यक्रिया
यात । जि वयात परिष्कार बिइ धका करुणां युक्तगु मन जुया -
अष्टपरिष्कार आकाशं वना वया न्होने लाय्मा धका अधिष्ठान
याना बिज्यात । उबले हे अष्टपरिष्कार बुद्धया आनुभावं आकाशं
वना जुजुया न्होने प्रकट जुल । महापनाद चक्रवर्ती जुजुं अष्टपरिष्कार
खना - "अहो, बुद्धया आनुभाव ! आश्चर्यगु खः धका धया परिष्कार
कया छ्यने तया - अष्टपरिष्कारद्वारा हे संसार दुःखं मुक्त जुइ ।
उत्तमगु निर्वाण प्राप्त याय् धका धया थःगु तिसा वसः फुकं तोता
भगवान बुद्धया उद्देश्य याना अन हे प्रब्रजित जुल ।

सारिपुत्र ! महापनाद चक्रवर्ती जुजुं थःगु मणिया पकडी
ह्लातय् तया भगवान बुद्धयात पूजा याना जिगु खबर कं वंगु थें ध्व

पकडी तथागतया पादमूले लाय्मा धका थःगु राजानुभावं अधिष्ठान यात । अधिष्ठान याय्वं हे मणिया पकडी चेतना दुह्य थें जुया आकाशं यहाँ वना सुवर्ण हंसराज थें आकाशं याकनं हे वना बुद्धया पादमूले ववहाँ वल । ववहाँ वया हानं चेतना दुह्य थें जुजुया खबर कं वगु थें तःसकं सः पिहाँ वल । सारिपुत्र ! अले ककुसन्ध भगवान बुद्धं उक्त कारण सीका 'साधु' धका स्वीकार याना बिज्यात ।

सारिपुत्र ! अले महापनाद चक्रवर्ती जुजुं पात्र ब्वहले ववखाया गामय् भिक्षाया लागी वना त्वाकबुकःगु भोजन प्राप्त याना छगू थासय् भोजन यात । सन्तोष तथा विश्राम याना बुद्ध गुण लुमंका "केसा (सँ), लोमा (चिमिसँ) इत्यादि कर्मस्थान भावना याना लौकिक ध्यान प्राप्त याना ध्यानया बलं आकाशं वना भगवान बुद्धया न्ह्योने वन ।

सारिपुत्र ! अले महापनाद चक्रवर्ती भिक्षु संघ बीचय् च्वना स्वीनिगू महापुरूष लक्षण व चय्गू व्यञ्जनं युक्तह्य जुया फिनिगू योजन तक रश्मि जाज्वल्यमान जुया बिज्याना च्वंहा ककुसन्ध भगवान बुद्धयात खना निरन्तर रूपं पञ्चवर्ण प्रीति स्पशितगु शरीर जुया मूर्छां जुल पलख लिपा आसनं दना पञ्चाङ्गं पूर्ण जुइक वन्दना याना कन्दमूलया फल प्रदान यात । भगवान बुद्धं भपिया बिज्यात । भोजनया अन्तय् – जित छगू धर्मदेशना याना बिज्याहुँ धका याचना यात । सारिपुत्र ! अले ककुसन्ध भगवान बुद्धं धर्मदेशना यायां महापुरूष, निर्वाण वनेगु मार्ग बिचार या धका धया बिज्याना निर्वाणं संयुक्तगु धर्मोपदेश याना बिज्यात ।

सारिपुत्र ! अले महापनाद चक्रवर्ती जुजुं शुलि धर्मदेशना
न्यना - भगवान ! धर्मदेशना दिना बिज्याहुं धका धया - छाया जि
धर्मया निर्मित जीवन परित्याग मयाय् । थ्व जिगु जीवन दानद्वारा
अनागत्य बुद्ध जुइ धका विचा याना महान श्रद्धाबलं गःपः त्वदलेमा
धका सत्यक्रिया याना लुसि गःपः त्वाथल । उबले हे गपः छुटे जुल ।
महापनाद चक्रवर्ती जुजु अनं च्युत जुया तुषितपुरे घना दंहा थें
महद्विकहा महानुभावहा देवपुत्र जुया उत्पन्न जुल ।

सारिपुत्र ! जीवन दान याःगु फलं पारिलेय्य बोधिसत्व
(किसि) लिपा द्वःछि दं आयु दुहा सुमङ्गल घँहा बुद्ध जुइ ।

सारिपुत्र ! गुपि जिगु, मैत्रीय, राम, धर्मराज, धर्मस्वामी,
नारद, रश्मिमुनि, देवदेव, नरसिंह व तिष्य थुपि गुहा बुद्धपिनिगु
शासनय् अग्रधर्मं (निर्वाण) प्राप्त याय् फइ मखु । सारिपुत्र ! इपि
फुकं सुमंगल सम्यक् सम्बुद्धया शासनय् अग्रधर्मं प्रार्थना याना प्राप्त
याइ ।

☀ किहाहा सुमंगल सम्यक् सम्बुद्धया खँ क्वचाल ☀

उत्तमहा मैत्रेय, राम
प्रशेन कोशल, अभिभू
दीर्घसोण व चङ्की
शुभ व तोदेय्य ब्राह्मण

नालागिरी, पारिलेय्य
बोधिसत्त्वपि थुपि फिहा
छसिकथं सम्बोध
प्राप्त याना काइ लिपा ।

मिम्ह बोधिसत्त्वपिं

The ten future Buddhas

Dhamma.Digital